

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körut 12.

Szerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felolós szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A nagy titok.

Budapest, augusztus 1.

(v.) Berzeviczy miniszter programját még a legélesebb kritika is izlésesnek és előkelőnek mondta; csak hogy aztán nagyító-üveg alá tette e program egyes részleteit és szigorú arccal kutatgatta, mi benne az eredeti s mi a másoktól átvett vagy pedig egyszerűen az előd abbahagyott munkálkodásának a folytatása. Ez a szempont objektíve nem igazságtalan; de szubjektíve, és nevezetesen Berzeviczyre vonatkoztatva, talán mégis az. Mert Berzeviczy, ha csak a régít folytatja, akkor is jobbra a magáét folytatja; nem szabad ugyanis elfejteni, hogy a Wekerle-kabinetben gróf Csáky Albin alatt Berzeviczy volt a kultuszminisztérium államtitkárja s gazdag hagyatékából Wlassics alig talált kiselejtezni valót. Ha tehát a nemzeti kulturpolitika terén Berzeviczy az előd munkálkodására támaszkodik, akkor voltaképp a saját munkássága folytatását folytatja. Ilyen szemmel nézve az új miniszter régi programját, kevesebb hijját fogjuk benne feltalálni az eredetiségnek.

A miniszteri programok jelentőségét pedig különben sem vagyunk hajlandók tulbecsülni. Olyan tökkeltűtött miniszter még sohasem akadt a világon, aki ne tudott volna, ha akart, tetszetős programot összetákolni. A miniszteri programok többnyire rokonszenvesek; de a miniszterek kormányzati működése csak a legritkább

esetekben kelt elismerést. A program nem egyéb holt betűnél, írott malasztnál. Életet a holt betűből a kormányzati szellem tud kicsiholni; s az írott malasztot a közjó biztosítékává a kormányzati tetterő és ügyesség váltja át. S Berzeviczy ama ritka miniszterek egyike, akik megengedhetik maguknak ama fényűzést, hogy sovány programot adjanak. Mert a kormányzati működés terén már az első lépés, amit megtett, a nemzeti gondolat nagyterjedelmű és bátor térfoglalása volt. A népiskola nemzeti reformja, amint azt Berzeviczy tervezi, az állampolitika nemzeti irányának legjelentősebb megnyilatkozása. Berzeviczynek ez a reformja szakít a tétovázások hagyományával, mely a nemzeti eszme érdekében soha nem mert elhatározó lépést tenni, mert kerülni kívánta az összeközöttést a nemzetiségekkel és kivált az egyházakkal. Az ő reformtervezete a magyar állami eszmének nemzeti tartalmát följelhelyezi a nemzetiségi és felekezeti autonómiáknak s a népoktatási szervezetből egyetlen csapással tizi ki a bujkáló nemzetellenes irányzatok démonát. Aki erre a lépésre rá tudta magát szánni, bizvást gondolhatta, hogy lemondhat egy tetszetős program olcsó dícsőségéről.

Ez a kultuszvita egyébiránt, akár milyen bőbeszédűnek indult, ugy kerülgeti a nemzet szellemi életének egyetlen nagy titkát, mint a macska a forró kását. Az ellenzéki szónokok

is csak félenken járnak e nagy titok tájain; — a kormánypárt pedig, amely különben is szeret hallgatni, most kétszeresen szerelmes a tőle megszokott némaságba, mert így legalább még a kísértés sem férközik hozzá, hogy fellebbentse e nagy titok fátyolát. Ez a nagy titok pedig az, hogy a magyar értelmiség azért hanyatlik, mert közép- és főiskoláinkon sem a tanítás, sem a tanulás nem komoly dolog. Amire a huszadik század elején a gyakorlati életben komoly szüksége lehet az embernek, arról a hazai értelmiség tenyésző-helyein, ezekben a mi szerencsétlen gimnáziumainkban egyetlen komoly szó sem esik. Amit ott tanítanak, az mind türes handabanda. Az érettségi vizsga után a fiatalember ha jól tanult, hát ismeri a gerundi mórt, a supinumot, az accusativus cui infinitivot, az erős meg a gyöngé aoriszt, el tudná skandálni az öreg Homérnak ezt a sorát: „Andra moi ennepe, músa polütropon”, aztán van némi sejtelme a verslábakról, valami ködös fogalma az esztetikáról, tud a hazai történetből és a világhistóriából három tucaat évszámot — s ennyi tudással felfegyverkezve, nekibocsáttatik az életnek vagy az egyetemnek s írásbeli bizonyítványt is kap szellemi érettségéről. Pedig ez az egész szellemi cókimók egyetlen fabatkát sem ér. Ennyivel az élet keserves küzdelmeiben még a betevő falat száraz kenyeret sem lehet megszerezni. Valamikor régen eza sok szellemi lim-lom

T Á R C A.

Bünsorozat.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: **Feszl Géza.**

Nem a politikai merényletekre vonatkoztatjuk e szót: bünsorozat. Egész terjedelmében legalább nem, azért nem, mert hátha talán mégis igaza van a nagy angol gondolkozónak, Mill Stuartnak, aki ilyenformán nyilatkozik a szabadságról írt munkájában: Hogy a zsarnokgyilkolás bűn-e vagy a legnagyobb erény, ezt az örökös nyílt kérdésének kell tekintenünk. Annyi azonban bizonyos, hogy a merénylők rendszeren az emberek legjobbjai közé tartoznak s cselekvésük elbírálásánál figyelembe kell vennünk azt is, hogy a zsarnok a törvények fölé helyezkedik, következképpen véle a törvények keretén belül nem is lehetséges porbe szállani — csakis törvényen kívül.

Lojalitásunkat fedezzük e kérdőjelet helyettesítő szavak: hátha talán mégis! A választ pedig adja meg a szabad gondolkodás.

Nem politikai, hanem közbüntényekre, különösen gyilkolásokra vonatkozik a bünsorozat, illetőleg a bünsorozatnak néhány év előtt kialakult elmélete. Felszínre került ez az elmélet legutóbb egy-két hó előtt Bécsben a tömegesen felvonuló büntények ületéből.

Kissé visszalapozva az események könyvében, az osztrák főváros területén négy nap alatt hat emberéletnek szándékos és erőszakos elpusztítása rázza föl a közhangulatot. Annyi véres büntény jelent meg rövid 96 órának eseményei közt, mintha a megvadult kegyetlenség egyszerre akarta volna lerobotolni az embergyilkolásoknak hónapokra esedékes kvótáját.

Ebből az alkalomból újból fölmerült az a kérdés, hogy vajjon miért nem ismétlődnek a véres büntények legalább hozzávetőlegesen egyforma időszakokban, mint ahogy a balesetek, kisebb tolvajlások, apróbb rendőri kihágások — lényegtelen hullámzásokat nem tekintve — ugyszólván egyenletes egymásutánban következnek be? Miért tapasztalható éppen a főbenjáró büntésknél hosszabb ideig *szünetes*, utána pedig valóságos *torlóds* a gyilkolásban?

E jelenség oka és magyarázata iránt kérdést intéztek bécsi kriminalistákhoz, rendőrszaktudósokhoz, államügyészhez, törvényszéki orvoshoz, egyetemi tanárhoz. A válaszok megegyeznek abban, hogy a bünsorozat nem a véletlennek kivételes játéka, hanem természetes és a tények logikáján alapuló jelenség. A rendelkezéskapacitás viszszaemeltetett az 1902-ik év kezdetére, mikor egy zsbárust, rögtön rá egy üregsszonyt, majd meg ismét egy dohánytözsede-tulajdonost gyilkoltak meg és raboltak ki. Azután majdnem másfél évig hiányzott Bécsnek bünkrónikájából a gyilkolás. Az 1903-as év második felében rövid öt hét alatt

mintegy harminc szerelmi gyilkosság és üggyilkosság történt. Legutóbb pedig a dohánytözsdedébe való betörések verődtek össze sorozattá; négy hét alatt a rendőrség a kilencedik esetet nyomozta. A meginterjúvált államügyész szintén ugy van meggyőződve, hogy a sorozat a nagy társadalmi perfolymatnak természeti törvényen alapuló jelensége. Ugyanígy nyilatkozott a törvényszéki orvos, sőt a pszichiátria egyetemi tanára, dr. Benedikt is. Mindegyik odakonkludált, hogy az egyszer elkövetett véres büntény ingerli a kötes egzisztenciák fantáziáját és néhány nap rövid időn belül utánzára kézzet. Az egyetemi tanár még tovább ment. A legsúlyosabb bűnnek, a rablógyilkolásnak oka gyanánt: az elzülköttek hiúságát jelölte meg. Az illetőknek ugyanis — a professzor ur szerint — szellemi kiválóság által nem sikerül hirnővre szomjazó hiúságukat kiképzíteni, így tehát rávetemednek Herostrates módszerére. Valamikor egy rablógyilkossal beszólt a tudós tanár, néhány órával a kivégzés előtt és arról győződött meg, hogy az elítélt egészen át volt hatva attól a kellemes érzéstől, hogy az ő nevét szétében-hosszában emlegetik. Valósággal büszkővé tette az a gondolat, hogy imará a legelső notabilitások hírnevével is kiállja az ő neve a verenynt. Végeredményül azt állította a pszichiátria tanára, hogy nem a szükség és a nyomor, hanem a hiúság ösztökéli a gyilkosokat a leghajmeresztőbb drámák elkövetésére. Sőt egy német kriminalistából alakult szaktanácskozárra

már műveltségzamba ment. A mai kor modern műveltségének azonban még a küszöbéig sem juthatni el ezzel a sok haszontalansággal.

Manapság az élet az exakt tudományokat uralja. A vegytant, a fizikát, a természetrajzot. A modern tudomány a vegytant és a fizika hajszálvékonyságu határvonalait kutatja immár, fűrkészi a fizikai tünetek vegyi okait s a vegyi tünetek fizikai folyamatát; a természetrajz széles birodalmában kipuhította a szerves világ egységének ismeretét, lépésről-lépésre felderítette ama fejlődésnek útját, mely az egysejtű ázalagtól az emberig vezet el. Mindezekről a középiskola a mi ifjúságunknak nem mond el semmit, hanem teletömi a zsenge agyvelőket avult diszciplínák dohos léhaságaival. Ez a mi iskolánk mintha csak arra vetne ügyet, hogy a hitoktatóknak könnyítse meg a dolgát. Kénytelenségből elfogadja bár a Kopernikus világfelfogását, mert annyira vinni a bambaságot mégsem meri, hogy a napnak a föld körül való forgását érdesse, ámde az anthropocentrikus nézetet, amely szerint lelke és értelmessége egyedül az embernek s a amely szerint az ember a természetnek nem csupán a koronája, nem a célja is, ezt a korlátolt vígnézetet a mi iskolánk a világért nem merné megbolygatni. Azokat a nagy igazságokat, amelyeken a modern tudomány alapszik, az erők egységének, az anyag mennyiségbeli sorbíthatatlanságának nagyszerűen egyszerű tanát ez a mi iskolánk csak futólag pedzi; a biogenekus alaptörvényt pedig, amely szerint minden szerves lény a születés előtt végigcsinálja kivonatossan az organikus élet egész fejlődési folyamatát, ezt a esodálatossan mély és esodálatossan egyszerű igazságot, amely kezünkbe adja a kulcsot a mindenség átértéséhez, az iskola egyszerűen elsikkasztja az ifjúság előtt. Így lép ki a magyar ifjúság az

életbe, telerakva gerundiumokkal, aoristosokkal és évszámokkal, csupa olyan dologgal, amiket annál könnyebben felejt el, mert nem is érdemes őket elméjében tartania, s az élet küzdőporondján aztán szellemileg éhen kell vesznie, mert amit az iskola az iszákjába tett, csakhamar elpárolog onnan, holott amiből meg lehetne élnie, arról az iskola kukkot sem közölt vele.

Az egyetem, — arról ne is beszéljünk. Az türes lélekkel odajövő ifjúság nem sajátíthatja el ott a tudományokat, mert nem hozott magával alapot, amire ráépíthetne. Az előismeretek hiánya érthetetlenül és érdektelenné teszi számára az előadásokat. S az egyetem tantermei éppugy konganak az ürességtől, mint érette nyilvántított fiugyermekünk koponyái. Így jutottunk el aztán oda, hogy a mi főiskoláinkon csak vizsgáznak, de nem tanulnak. S így szaporodott el Magyarországon a diplomás analfabéták serege. S ugyanígy keletkezett nálunk az a szellemi proletariátus, melynek diplomája van, de nincs tudománya, s mely amikor azt tapasztalja, hogy a mindennapi kenyér megszerzéséhez szükséges ismeretekre nem tudott szert tenni, türes lélekkel s megtört önérzettel az államhoz megy valamely nyomorult hivatalos állást koldulni.

Ebben áll a nagy titka a magyar értelmiség szellemi koresosodásának. S ez a nagy titok adja meg a nyitját politikai és társadalmi közéletünk számtalan nyavalyájának. Ámde a legszaporább beszédű kultuszvitában sem esik szó erről a komoly dologról, mert e nagy titok fátyolának fellebentése még azt is el találná a közönségnek árulni, hogy mi módon sülydhetett ilyen mélyre magának a parlamentnek a szellemi színvonala is.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, augusztus 1.

A t. Ház ma mulatott. És hogy a mulatozás teljes legyen, Eötvös Károly magyar zenét „szolgáltatott” hozzá. Egy kis tulzással, egy kicsit édesen beszélt kedvenc témájáról, a magyar zenéről s fájdalomosan nyikkant meg a hegedűje, amikor a zeneakadémia németes művészetéről beszélt. Azaz hogy nem is beszélt. Valósgal olyan volt ez az előadás, mint a magyar nóta. Ötletes és ritmikus, de telve rikolytással. Egy kissé fájdalmas is volt. A tulzásokat nem vették komolyan, mulattak rajta s a vidám Ház harsogó kacagásban tört ki, mikor a vajda avval bizonyította a magyar zene létezését, hogy ha van magyar tánc, van akkor magyar zene is. Amiben egyébként senki sem kételkedett. A derűtség fölvilványozta Eötvöst, aki aztán eleresztette humorának kissé merész röppentyűt s leszóta az anketéket, a Wagner-muzsikát, az operaházat, a zeneakadémiát, a miniszter-észt s minden egyebet. Utóljára, hogy benne maradjon a tónusban, mint ahogy jó zeneértőhöz illik, még egy kicsit leszóta a protestáns papok egy részét is.

Ezeket hát mulattak. Eötvös után Bedőházy János beszélt s haragosan támadta a Ferenc József intézetét, amely mesterségesen fejleszti az arisztokratikus érzést. Ez már szomorubb volt s ha már bene volt a Ház a szomorú nótákban, Gaál Sándor és Lendl Adolf is segített busolni.

A képviselőház ülése augusztus 1-én.

— Kezdeté délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órákor. —

Elnök: *Percezel Dezső.*

A kormány részéről jelen vannak: *Gróf Tisza István, Berzeviczy Albert, Cseh Ervin.*

Elnök: Megnyitja az ülést s bemutatja a miniszterelnök átiratát a szentesített törvényekről.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Benyújt egy rendeletet az utlevél-törvény végrehajtása tárgyában.

Következik a napirend

a vallás- és közoktatási tárca

költségvetésének tárgyalása.

Eötvös Károly: A közoktatási miniszter programjában a közoktatás legfontosabb érdekeiről és feladatairól csak felületesen beszélt; nem tett egyebet, csak felsorolta költségvetésének fejezetét, címeit, de a fontos reformokról, a szükséges javításokról egy szót sem szolt. Amit mégis mondt ezekről, abban nem volt közönség. A népiszkolák létesítése a nemzetre nézve a legnagyobb jótétemény; községeknek, felekezeteknek és mag-

is hivatkozott, mely ezt a tételt becikkelyezte a szociológiai igazságok közé . . . Mindezt ugy említettük meg, mint dr. Benedékt magyarizátát.

Hogy bünsorozatok vannak, illetőleg hogy gyakran hosszabb színetelések közé esik több, gyors egymásutánban bekövetkező rémtett, az e sorok írója előtt csak az első pillanatra látszott különösnek, de némi átgondolás után a természetesség színtől öltötte magára a vitatott jelenség. Magyarizátat szinte kínálkozik a természet egyik házi törvénye: a zivatar. Ez is egyszerre robotolja le napok, hetek, sőt egész évszakok kvótáját. Az a vésterhes erő, amely a felhők surlódó páráiban összpontosul, szintén huzamosabb időt enged a szélespontok s csak nagynehá tombolja ki magát. Az egyenlő időbeli beosztás hiányzik a természetnek ebből a drámájából is, miért ne hiányoznak az abból a dráma-halmazatból, amelyet a társadalom életének nevezünk? A zivatar végre is nem egyéb, mint a felhőregekben hosszabb időn át összegyűlt expanzív erők kitörése! — Nem ugyanilyen lélekbeli perfolyam-e a gyilkolás? Az nácsony színvonalon álló vagy sanyarúsággal kitűző emberi lélekben a haragos és gyűlölködő érzések, valamint az irigykedés és bosszuszomjat tartalmazó indulatok szintén huzamosabb időn át surlódnak egymáshoz és expanzív erejükben egyre gyarapodnak. Kitérésüket és féktelen tombolásumat azonban mindig korlátozza, lenyűgözi valamelyes felelem a következményektől, némi szánító-képessége az egyéni érzések, holmi látó-

ereje a személyes érdekek, amely a kockázatokot kerüli és a bűnözés hazárdjátékától vonakodik. Mikor azonban harag és gyűlölet egyre gyarapodnak, mikor a vad szenvedélyek expanzív ereje elér a legfelsőbb fokot, akkor a fölgülemlett kérésű indulatok energiája kitör, kitér mint elhatározás és kész föltenni egy ütőkártyára mindent, vagyis megéreleldik a gyilkolási szándék. — Csakhogy szándék és kivétel még nagyon messze laknak egymástól. Valamelyes vonzóerőre van még szükség, hogy közelebb jöjjenek egymáshoz, hogy előbb szomszédokká, azután egyazon lélek rejtekében egybeforrott társakká legyenek. És mi adja meg ezt a hiányzó utolsó impulzust? A gyilkoláshoz szükséges vad-erőly utolsó, az akcióra készítő legutolsó lendületet? — Kétségtelenül: a példa! — A példa, mely szuggérál. A példa, mely beszél és izgat és elragad és az ember lelkén — annak fogékonyságához képest uralhat gyakorol. A példa, mely ezt mondja megannyi titokban érlelődő merénylet terelőjének: ime, más meg tudja tenni, te nem tudod! Miért nem? Mert félsz, mert gyáva vagy. Elhatározásod kés, de a hozzá való bátorságod hiányzik! Szégyeld magad . . .

Mindezekből tehát az következik, hogy a példa a hűség révén inspirál, bátorít, ösztökél. Mindezekből azonban még valami más is következik. Nem kevesebb, mint az, hogy a végrehajtott rémtettek sorozatai mögött még sokkal hosszabb sorozatok rejtőznek: A tervbevett, de végre nem hajtott bűnök óriási zseriesei. Megszámlálhatatlan

sorozatai ama terveknek és elhatározásoknak, melyek a szándék formájában megfogalmazottak ugyan, de pályafutásukat be is végzik egy-egy emberi lélek gondolatainak, tételődéseinek keretén belül, anélkül, hogy valaha a megvalósulásba átmennének. A gyilkosterveknek aránytalanul nagyobb zseriese kergetődzik azoknak általában, akikből a legutolsó impulzus hiánya nem pattantja ki, nem esikholja ki a tettere váltó energiát, mint amekora bünsorozatot a multnak és jelennek bűnkronikája felmutat. Fekete színekben bontakozik a perspektíva e gondolatnak esucsáról a távolba néző következtetés előtt. Idővel talán ebből is leszírni majd a teóriát. Idővel majd kibontja az elmélet a sötét terveknek és ezek megvalósulásának egymáshoz való viszonyát. A megfogazott bűnözési szándék elgyöngülésnek avagy megszilárdulásának oknyomozó elméletét . . . Annyi azonban ma is bizonyos, hogy a bünsorozat egyrészt oly jelenség, mely bevilágít az emberi cselekvések egymásra gyakorolt hatásának szövevényei közé és megvilágít annyit, hogy esélyektől, véletlenektől függ a közbiztonság mérete, foka, hogy egy-egy merénylet sikerétől, az eset érdekes végétől, színtől, hatásának messzeterjedő voltától függ az ismétlődések sorozata, a sorozatok hossza, a láncszemek mennyisége, a felidzett bűnök, merényletek száma.

Most pedig — az aktualitásra való tekintettel — legyen szabad rámutatni arra, hogy ha már a közbüntényt is a hűségből vezeti le egy-egy

nosoknak egyaránt joguk van népiszkolákat állítani. Az államnak pedig nemcsak joga, de kötelessége az idegenszerű vidékeken népiszkolákat létesíteni. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ilyen helyeken nem tenni meg mindent, ami a nemzet nyelvének és jogainak érvényesítése céljából szükséges, vétkes mulasztás, ezeknek érvényesítéséért járjainak gyávagság és hazafurdás. (Ugy van! balfelől.) Sajnálatos, hogy eddigi kultúrminiszterünk ebben az irányban nagyon keveset tettek. Hogy mennyire igyekszik a magyar nemzeti eszme érdekében reformokat csinálni a mostani miniszter, nem tudja, mert nem lát a jövődbe, de ha belátna is, ha tudná is ezt, most még nem mondana bírálatot, mert nincs itt az ideje. Vár még egy kiesít. (Derültség balról.)

Nem érti, hogy a miniszternek, mikor a művészetekről beszélt, nem jutott eszébe a zeneművészetekről szólni. Ez egy roppan fontos kérdés az e téren való germanizálás igen veszedelmes, mert meggyöszdése szerint ez többet érthet, mint az egész udvarnak, hadseregnek németisége és többet használhat, mint ezeknek magyarsága. Azok a zenekadémiai, iskolák, melyek nálunk fennállnak, nekünk a legnagyobb ellenségeink. Nem lehet megérteni, hogy ezekben az intézetekben a magyar zenét, annak még történetét sem tanítják. Ezekben az intézetekben nincs helye semminek, ami magyar, nincs magyar szellem. Az országos zenekadémia igazgatója és tanárai nem beszélnek magyarul, a magyar zenét megvetik, a magyar szellemnek ellenségei. (Zaj, mozgás a jobboldalon.) A magyar királyi Operaház zenekara személyzetének nagy része nem tud magyarul. Ez az oka annak, hogy az Operaházban buta Wagner-zenét hallgat, s aki ezt nem tudja élvezni, nem is tartják műveltségnek.

Felhozza, hogy pár év előtt egy jótékonyfele hangversenyen egy magyar énekkar Petőfinek a *Falu végén kurtja kosma* kezdetű örökszép románát buta Wagner-zenére énekelte. (Derültség.) Meddig tart még ez az örülttség? Ugyrúltszik, nálunk ez rendszeresen, tudatosan történik s törvénytől küszöbölök ki a Wagner-féle bolondságokkal a magyar zenét. (Ugy van! balról.) Miért nem követjük mi a horvát vezető emberek politikáját? Miért nincs nekünk olyan püspökünk, mint nekik? Ha nálunk nemzeti minden, miért nem az nálunk? Miért nem a magyar nemzeti szellem és miért a germanizáció érvényesül nálunk minden téren? (Ugy van! Igaz! balfelől.) Csáky Albin minisztersége alatt szerveztek tanszékot a magyar zenetörténetnek tanítására s kineveztek erra Káldy Gyulát 150 forint fizetésre. A szolgálatáért ugyanezen intézetnél 369 forintja van és szabad lakása, Mihajlovics igazgatójának pedig hat ezer forintja. Hát ezt nem lehet megmagyarázni. Tudvalevő dolog, hogy a zenének igen nagy hőddé váltalma van. Ha már most a magyar kormány nem törekszik arra, hogy a magyar zene műveltesek, köztül várjuk mi ezt? (Ugy van! balról.) Egyik kultúrminiszter megígérte, hogy megteszi a lépéseket a magyar zene fellendítésére. Össze is hívott egy ankétet, amely minden jóra való dolognak köztemetője. (Derültség.) Erre az ankétára meghívták őt is és még se lát olyant, aki annyit ért a gyakorlati zenéhez, mint ő. (Derültség.) Ezen az ankétán aztán tanácskoztak, hogy mit csináljanak. Megállapodtak, hogy összehívják a zenetérnököket s ebből aztán ki fogják hámozni a

kapacitást, ha már a nyers űnzést is kapcsolatba lehet hozni ezzel a nagyhatalku eszelekvési tényezővel, mennyivel több ok forog fenn arra, hogy a hűszágnak eszelekvésre indító erejét azokban a merényletekben is felismerjük, melyek Mill Stuart szerint talán nem is büntények, hanem kivételes heroikus megnyilatkozásai az erőnyeknek, a lélek áldozatkésztségének, a vértanuság idealizmusának?

Ha a példa szuggoráló hatása még a közbüfény sötét alakjait is sorompókba állítja, mennyivel inkább provokálja a lappangó elhatározásokat egy-egy zsarnok-gyilkoló merénylet sikere. Az a siker, melynek híre ország-ór-országra terjed, keletre nyugatra árad és éjszakra délre repülve hirdeti, hogy két véglet ütközött össze egymással: a centralizált hatalom önkényes kezelésének egyik zsarnoka és a szabadságszeretnek egyik rabszolgája. Igen, a szabadság rabszolgája! Ez a paradoxont egykor önmagára alkalmazta Robespierre... A hír refránje pedig az, hogy a gyöngye legyőzte az erdset. Az eltiport milliök egy tagja eltiporta a milliök leghatalmasabb zsarnokát...

Milyen különös is az összpontosított hatalom. Egy ember kezében emberfeletti tulerő van koncentráva! Ilyen a cár, ilyen a miniszter, ilyen a kormányzó! És ugyanilyen a— bombavető.

tiszta magyar termékeket. Ez meg is történt, átadták az akadémiának, de itt nyoma veszett, mert az elakadmiások olyanok, mint az egyetemi tanáraink: ha nincs német könyv előttük, nem tudják mit csináljanak. (Tetszés balról.) Az ankétén második javaslata az volt, hogy a népzene termékeit, mely évről-évre sarjadzik, gyűjtse össze. A harmadik javaslataiban a nemzetiégi zene termékeinek évről-évre való összegyűjtését ajánlotta, hogy megállapítható legyen az, mit hódított a magyar zene évenként. A magyar zenekadémia tanárai, ezek a tudósok, — mert azoknak mondják őket — (Derültség balfelől.) azt állítják, hogy Liszt Ferenc óta nincsen magyar zene. Hát ez örültség. (Tetszés balról.)

Javasolta továbbá, hogy a magyar zenét vegyék fel a zenekadémia tantárgyai közé, hogy a filharmonikus és más koncertek magyar zenedarabokat is adjanak elő. Az ankétának az eredménye az volt, hogy javaslatainak csak egy része vétetett jegyzőkönyvbe s a miniszter ezt kinek küldte véleményadásra? A zenekadémiának! (Derültség.) Nem ismeri a választ. Nem is kíváncsi rá. Ilyen fontos lépések történtek a magyar zene érdekében. (Derültség a szélsőbaloldalon.)

Foglalkozik az 1848 : XX. t.-e. végrehajtásának kérdéssel. Van annak a törvényeknek jelentősége, fontossága és aktualitása néve több különböző pontja. Egyik pontja, a legelső az unitárius vallást törvényesen bevett vallásfelekezetenk nyilvánítja. A második pont minden vallásfelekezetre néve a törvényes egyenlőséget és viszonyosságot tiltja törvénybe. Ez az egyenlőség elvileg ki van mondva, törvényileg instituálva van nagy részben az életbe is átmenet. Egyes visszaélések, tévedések és félreértések e tekintetben folynak, mint mindig és mindenütt folyt az ilyen dolgokban, de sem azt az egyenlőséget tökéletesnek, rendszeresnek, sem azokat a visszaéléseket, tévedéseket komoly bajnak tekinteni nem lehet. Azok a bajok és betegségek orvosolják önmagukat. Biztosítva van e törvényben a szabad iskolatartás felekezeti külfőség nélkül. Ez is átmenet az életbe és egy felekezeten sem tesz az ellen kifogást, hogy iskolájába más felekezeti is jár. Intézkedés van e törvényben arra, hogy tábori lelkészek legyenek elegendő számban; itt nincsen meg a tökéletes egyenlőség és viszonyosság, de elvben senki sem kifogásolja. De van e törvényben azután egy paragrafus, a harmadik, amely egy végzetes, nagy elvet mond ki azaz, hogy minden bevett vallásfelekezetenk egyházi és iskolai szükségletei közálladalmi költségek által fedeztessenek.

Az akkori törvényhozásnak eredeti gondolata az volt, hogy az egyházak államosítottassanak. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Akkori dísz törökvesztő őseink azt gondolták, hogy mindvégig a magyarság lesz az ur ezen a földön. Ez egy felségos, szép idea volt, hogy a magyarság érdekei, műveltségének, történelmi nagyrágának szolgálatába be legyen véve itt minden egyház és vallásfelekezetenk minden papja, minden tanítója és egyszerre 20—30 ezer kitűnő tisztviselője és ügynöke legyen a magyarságnak. Ez az eszme vezette azokat a nagy férfiakat ama nagy exaltációban, amikor a világot olyannak látták, amilyennek látták. Ez az államosítás a maga legszélesebb, legmervebb és legmélyebb természetében olyan államosítás, amelynek példáját látjuk Franciaországban, ahol az államosítás szintén sok bajjal járt, de ahol a nemzetnek még sem árthat semmiféle államosítás, sem az abból származó semmiféle baj, mert ott akármilyen legyen az államhatalom, legyen az akár republikánus, akár szocialistikus, akár Napoleon-féle, az mindig francia nemzeti lesz. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Nálunk pedig, hogy az egyház államosítva legyen, hogy az egyház összes papjai, tanítói a kormány és az uralkodó államhatalom kezében legyenek, az ő kenyerét egyék, és ő rendelkezési szerint eszelekdjenek és csináljanak mulasztásokat akkor, amikor a mi dinasztikánk német, mikor szövetségben van Rómával és Róma a dinasztia hallgat, mikor itt idegen és nemzetellenes nemzetiégi egyháziilag hatalmasan vannak szervezve, amint az egyháziilag szervezett nemzetiégeket 1848-ban is, Rákóczi Ferenc idejében is a magyarság ellen használta fel a magyar király: ily körülmények közt azt, hogy az országban az összes egyházak egy idegen célokért élő, idegen célok érvényesítésére törekvő államhatalom szolgálatába kényszerítenessnek, nem helyesli és nemzeti politikánk nem tartja. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ne beszéljünk tehát az 1848. évi XX. törvény-cikk végrehajtásáról közelebbi meghatározás nélkül általánosságban, mert hazánk mai dinasztikus, felekezeti és nemzetiégi viszonyai közt ezt bolygatni se nem kívánatos, se nem célszerű.

A mások, ami ebből következik, a *szekulárizáció*. Mert ha az állam átvesz minden egyházi és iskolai kiadást, ez a mai gyakorlat szerint körülbelül százmillió korona évi kiadást, a költségvetés százmillió koronával való felemelését jelenti. Lehetetlen tehát, hogy az állam azt ne mondja, hogy én fizetek benneteket, te katolikus, te kalomista, te lutheránus stb., hanem aztán ami vagyontok, alapítványotok iskolai és egyházi célra

van, pap földje, tanító földje, kis s nagy alapítvány és így tovább, arra majd ráteszem a kezemet, hogy terhetem könnyítsem. Más szóval az egyházi javak és alapítványok elkobzására lenne az *elkerülhetetlen követelmény*, ami egy újabb kalodába zárása volna az egyháznak.

Nincsen okos ember a világon, aki helyeselné azt, hogy a katolikus egyház a javak és alapítványok ily nagy arányát élvezi. Lehetetlen, hogy egy magyar főpapnak egymillió korona tisztán szabad rendelkezésre álló évi jövedelme legyen. (Ellentmondások balfelől.) Az esztergominak nincs, azt tudom, de a kalocsának egyszerű volt. (Derültség.) A plébános és segédeje, a tanító pedig nyomorult fizetéssel sanyarog, holott az egyház javára valók azok a javak. Mint törvényhozónak joga van azt mondani, hogy lehetetlen, hogy okos ember be ne lásson, hogy ilyen állapot sehol sincsen a művelt világon, csak éppen Magyarországon van meg ennek a közporknak Mária Terézia által elrontott rendszere. Mert azelőtt a püspök nem volt olyan nagy ur és püspökségének beneficiumaiból az ő papjai, iskolái, tanítói sokkal többet kaptak, mint ő. Ezt helyeselni nem lehet. De ez végre is a katolikusoknak maguknak a dolga, intézkedjenek ők maguk, az egyházi javak kérdésének megbolygását ő nem helyesli, száz más oknál fogva sem, de az egyik legfőbb ok az, hogy a legjobb indulat mellett való megbolygatás is felkeltené a felekezetek és egyházak aggodalmait, egymás iránt való féltékenységet, a belső felekezeti szeszvedélyeket, gyűlölködéseket támadnának és törvényhozásunknak becsületét és szükségos munkáját ez az állapot megzavarná.

Azonban ez nem azt jelenti, hogy a protestánsok igényeit ellenzi. Senki sem ellenzi. Sőt ilyen édes, ilyen álmódott korszakot, hogyha ilyen tisztességes, de nagyfontosságú kérdés felvetetik, hogy minden felekezet jóindulattal gondoljon rá, ilyen korszakot nem remélt. Ismereti a protestáns emlékiratot, mely kívánja az 1848 : XX. törvények végrehajtását. De mikor a miniszterelnök minden közelebbi meghatározás nélkül...

Olaj Lajos: Ez az!

Eötvös Károly: ... november 6-án nagy megfontolatlansággal, sőt szerintem könnyelműséggel...

Olaj Lajos: Ámitással!

Eötvös Károly: ... egyszerűen kimondja, hogy ő rajta lesz, hogy megtörténjék az 1848 : XX. t.-e.-nek szelleme szerint való végrehajtása...

Olaj Lajos: Ne mondja azt, ne ámitson! Eötvös Károly: ... akkor én ezt nem helyeslem. Azóta is folyton hirdeti a miniszterelnök protestáns lapja...

Olaj Lajos: Ugy van, ő tartja fenn! Ő fizeti!

Rakovszky István: Nem bolond az, hanem gonosz!

Eötvös Károly: ... azóta is azt hirdeti, hogy az 1848 : XX. t.-e. végrehajtása, pedig a miniszterelnök megmagyarázta, hogy mit ért alatta. De csak július 7-én és 13-án magyarázta meg, de november 6-án nem. Az pedig ámitástervezeti dolog. Nem helyesli mindazt, ami az emlékiratban van, de annyi bizonyos, hogy a miniszterelnök igérete elámitotta a protestáns papok sejtéseinek részét, amely most követeli a törvény végrehajtását. Nagyon helytelenül teszi. Olyan toheről van szó, amelyet az állam megbir, azért a kérdést elodálni nem lehet. Az 1848 : XX. t.-e. omlegetésére nincs szükség, mert annál alaposabb alapon követelhetünk a protestáns magyar egyházaknak. Csak ez a magyar kulturpolitika, ezt pedig a miniszter programjában nem látja, ezért a költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.)

Bedőházy János: Nagy várakozással van az egész ország a miniszter munkálkodása iránt s feltehetjük, hogy a régóta óhajtott kérdések a megvalósulás stádiumába jutnak. A népoktatás kérdése, a polgári iskolák reformja, az egyeséges közpiskolák ügye régen várja már a szükséges intézkedéseket. Nem lát azonban a miniszter beszédében erős nemzeti szellemet, mely megnyugtathatná. Mi szükség van a népoktatási törvény reformjában a nemzetiégi tanítóképzédek fenn-tartására és tovább fejlesztésére? (Ugy van! balfelől.) Az lehet és az kell hogy cél legyen, hogy a tanítóosztály a nemzeti eszmétől, a nemzeti gondolatotól el legyen hatva. (Ugy van! balfelől.)

Fontos kérdés a tanárképzés is, erről nem nyilatkozott a miniszter. Pedig van eset rá, mikor a tanár sem hivatottságot, sem tehetséget nem mutat foglalkozása iránt. Ehelyett azonban inkább a harmadik egyetem felállításának szükségességét hangsúlyozta. Mikor a felső szakiskolák is szaporítottának, nincs szükség arra, hogy új egyetemet létesítsünk. Vagy ha tesszük, akkor gyökösen át kell alakítani az egész egyetemet. (Ugy van! balról.) A magyar nevelést mindig idegen rendszerekbe igyekeztek beszorítani és ezért nincs ma nekünk jellegzetes magyar társadalmunk. kifogásolja a Ferenc József-intézet szervezetét, helyteleníti, hogy a polgári iskola reformjával létesítványvá tessék az iskolát. Kíván

esian néz a miniszter művészi programja elé. Szeretné, ha a miniszter a magyar tudomány nemzeti jellegének megőrzésére is tenne intézkedéseket. Kifogásolja, hogy a tudományban is idegen tárgyakkal foglalkozunk, ahelyett, hogy a körülöttünk levő népeket foglalkoznánk. A költségvetést elfogadja, tekintettel a magyar kultúrának hozott áldozatokra. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Gaál Sándor: Az 1848: XX. törvényeikk végrehajtásáról szól. Az államnak nem szabad egyetlen fillérrel sem támogatnia azokat a felekezeteket, melyek nemzeti alapon való rendelkezéssel a magyar nemzeti állam ellen folytatnak akcióit. (Ugy van! balról.) Foglalkozik a népoktatási ankét tárgyával s élesen eltilti Metianu erdélyi oláh püspök felszólalását. (Helyeslés balról.) Az olyan törekvések ellen, amilyen e főpap beszédében megnyilatkozott, teljes energiával tiltakozunk kell. (Igaz! Ugy van! balfelől.) Botránnyos engedékeny volt az iskolákkal, a felekezeti iskolákkal szemben az állam, úgy hogy még az állam nyelvének oktatását sem tette kötelezővé, csak a felügyeleti jog maradt meg a kultuszminiszternek. Az a végrehajtó hatalom, mely a kormányt megilleti, pártpolitikai hatalommá lett. (Ugy van! balról.) A felügyeleti jogot pedig ez a hatalom a nemzeti eszme, a magyar állameszmé szempontjából sohasem gyakorolta. Az erdélyi oláh iskolákon csak ez a fölirat áll: Scola romana. (Mozgás jobbról.)

Sebess Dénes: Ez a magyar állam tekintélye?

Kubik Béla: Botránnyos engedékenység!

Gaál Sándor: Ez a felirat közöngilag is sérelmes. És a kormány ahelyett, hogy erőlyesen eljárta volna a nemziségekkel szemben, az egyházi hatóságokkal lépett érintkezésbe s könyörgött feliratok eltávolításáért. Elutasító választ kapott. És a főszolgabíró önjek idején vonult ki, hogy bemeréseltesse a feliratokat. Minő aureus-apása ez a magyar állam tekintélyének!

Lengyel Zoltán: Kolozsmegyében ma is így van!

Gaál Sándor: Szászrégenben egy tanítónő egy nyári iskolai mulatság alkalmával egy kis gyermeket, mert ez magyar nemzeti zászlócskával jelent meg, haza kergetett s mikor a gyermek apja ezért kérdőre vonta a tanítónőt, ez kijelentette, hogy jogosan kergette el a gyermeket, mert ez a terület nem Magyarország. Ugyane városban az iskolában a tannely német s a magyar anyanyelvű gyermekek is ezen a nyelven kötelesek tanulni. És ennek az iskolának fenntartására 15 százalékos pótdótot szednek s ezt a miniszter jóváhagyja. Ime, a belügyminiszteri nemzeti politika. (Felkiáltások balról: Botránny, gyalázat!) A szászrégeni gimnáziumban még ennél is erősebb állapotok vannak. Ebben a gimnáziumban egy 50 oldalas történelmet tanítanak, mely Rákóczi kalandornak deklarálja s a 67-iki kiegyezésről szólva azt mondja, hogy a magyarok ekkor alkotmányt kaptak. (Nagy zaj balról.)

Lengyel Zoltán: Erről a miniszterek nem tudnak!

Gaál Sándor: Ugyanez a tankönyv országgyűlésünket Landtagnak nevezi. A földrajzi tankönyvek pedig nem ismer Magyarországot, csak Orosz-Ungarnt. Leteszi a két tankönyvet a Ház asztalára. Felelőre aztán a miniszter figyelmét a Gusztáv Adolf egyesületre, amely nálunk Magyarországon politikai agitációt fejt ki. Kéri a felekezeti tanítók fizetésrendezését. Ebben a tekintetben igen gyarlónak tartja a költségvetést és ezért azt nem fogadja el. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Lendl Adolf: Szól a közalapítványi birtokok kezeléséről. Határozott képet nem formálhatunk arról, hogy a közalapítványi birtokok mennyint jövedelmeznek. A miniszter azzal védi álláspontját, hogy jövedelmezővé akarja tenni a közalapítványok birtokait. A népet elszegényítette ez a gazdálkodási rendszer. Bizalmatlansággal fogadja mindazokat a tetteket, melyek a költségvetésben a közalapítványi birtokokra vonatkozólag fel vannak véve, mert ezekből nem lehet kellő tájékozást szerezni. (Helyeslés balról.)

Kérdi a minisztert, hogyan lehetséges az, hogy évenként 22 ezer korona szerepel a költségvetésben, tankönyvbírálat címen? Minden esztendőben irnak nálunk 200 tankönyvet? Ezeket a tankönyveket valósággal gyártják egyes könyvkereskedők a velük szerződéses viszonyban álló írókkal s évenként újabb meg újabb könyveket sóznak a szegény szülők nyakára. És mert nem tudnak tehetesebbek írók annyi könyvet írni, annennyi a kereskedőknek kell, igen gyakran tehetetelen írók rossz könyveit nyújtja be bírálatra a protekciós kereskedő. Ennek útját lehetne vágni oly módon, ha a bírálatra benyújtott könyvet a szerző és kiadó neve nélkül nyújtanák be s bírálat után a bíráló neve is szerepelne a címlapon. Ugyanilyen állapotok vannak a tanszerek előállításánál és eladásánál is. Egy-két cég, melynek jó összeköttetései vannak, valósággal mono-

polizálja a tanszereket, a hazai tanszeripar rovására. Bécsben az ugyanazon minőségű és anyagu tanszerek sokkal olcsóbbak, mint annál a kereskedőnél, kit a minisztérium által kiadott jegyzék ajánl.

Molnár Jenő: Ugy látszik, minden minisztériumnak van egy-egy ilyen alakja!

Elnök: Kérem Molnár képviselő urat, ne méltóztassék közbeszólani.

Kecskeméthy Ferenc: Halljuk, mert ez érdekes.

Elnök: Ha minden képviselő minden érdekes dolgot elmond, valóságos zibvásár lenne itt!

Molnár Jenő: Nagyon szellemes elnöki megjegyzés!

Kubik Béla: Tán kellemetlen az elnök urnak is ez a dolog!

Molnár Jenő: Ez a magyar iparpártolás!

Lendl Adolf: Ezeket sorol fel arra, hogy kormány hogyan jár el az egyes kereskedőkkel és iparosokkal szemben s kárhóztatja ezt az eljárást. (Helyeslés balról.) A népiszkolák helyzetéről szólva felhívja a miniszter figyelmét a rakoviczi iskolánál fennforgó szabálytalanságokra. A költségvetést nem fogadja el, hanem határozati javaslatot nyújt be, hogy utasítsa a Ház a kultuszminisztert, hogy a közalapítványi birtokok bevételeiről és kiadásairól terjeszzen a Ház elő részlete számadást. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Az ülést 3 órakor bezárja.

BELFÖLD

Eötvös Károly és a választól. *Eötvös*

Károly legközelebb *Nagykőrösi* akar menni, hogy ott beszámoló-beszédet tartson. Ezzel kapcsolatban Eötvös pártállását is tisztázni óhajta választói előtt. Most azonban a *nagykőrösi függetlenségi és 48-as párt* végrehajtóbizottsága előbevágott ennek egy nyilatkozattal, melyet *Szentpétery* Károly elnök, *Szép Lajos* alelnök és *Daróczy Antal* jegyző írtak elő. A nyilatkozatban kijelentik, hogy amennyiben *Eötvös* Károly neve az „Uj párt”-nak ez év elején kibocsájtott programjánál ott van, hogy Bánffy Szegegre elkísérte, hogy Bánffynak a programját a képviselőházban és év július havában, közvetlen Bánffy után tartott beszédeben is támogatta, hogy az „Uj párt” végrehajtóbizottságának is tagjává választották s minthogy az „Uj párt” 67-es alapon áll: a nagykőrösi függetlenségi és 48-as párt mindezen okok alapján, hogy bármelyik részről jöhető félreértésnek elejét vegye, *határozatilag kimondotta, hogy: a nagykőrösi 48-as- és függetlenségi párt szüldaral és tántoríthatatlannal ragaszkodik a 48-as- és függetlenségi párt programjához és elveihöz hit.*

Politikai körökben mindazonáltal bizonyosra veszik, hogy Eötvös elintézi ezt az ügyet a nagykőrösiakkal simán és békességben.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága ma délután öt órakor *Szivák Imre* elnöklele alatt ülést tartott, amelyen a következő mentelmi ügyeket intézte el: Rágalmazás miatt feljelentett *Várady* Károly; sajtó útján elkövetett alkotmány elleni lázítás és becsületsértés miatt feljelentett *Lengyel* Zoltán s a büntető-törvénykönyv 88. és 89. szakaszába ütköző kihágás miatt feljelentett *Sacelláry* György s végül párvialad vétsége miatt kiszabott büntetés végrehajtása céljából kikért *Ráth* Endre ügyében a bizottság javasolja, hogy a mentelmi jog felfüggesztésével, ellenben párvialadnál való segédkezés miatt feljelentett *Gaál* Sándor és rágalmazás miatt feljelentett *Veszelszky* János ügyében a bizottság a mentelmi jog felfüggesztését nem javasolja. A *Benedek* János ellen tett feljelentés ügyében a bizottság az iratokat visszaküldi a megkereső hatóságnak, a nevezett képviselő írásban beadott nyilatkozatára vonatkozólag vizsgálat foganatosítása végett.

Végül tárgyalás alá vette a bizottság *Olay* Lajos ismeretes bejelentését, hogy a Papp Zoltánnal szemben megkísérlett megvesztegette *gróf Khuen-Héderváry* Károly megsértését nevezett képviselő mentelmi jogát, és ez ügyben a bizottság a következő határozatot hozta:

Eltekintve azon kérdéstől, ha vajjon a megvesztegetés kísérlete vagy ténye képviselővel

szemben a mentelmi jog megsértését képezi-e vagy sem, mely kérdésnek taglalását, tárgyalását és eldöntését a mentelmi bizottság ezáltal megoldandónak tartja, a szövegben lévő konkrét esetben a mentelmi jognak *gróf Khuen-Héderváry* volt miniszterelnök részéről megsértése ki van zárva, mert az a tény, a vesztegetés ténye, amely által *Olay* Lajos orsz. képviselő a mentelmi jognak *gróf Khuen-Héderváry* Károly volt miniszterelnök részéről való megsértését állítja és vitatja, a politikai ügyettségüknek megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése szerint, *gróf Khuen-Héderváry* Károly volt miniszterelnökkel szembein kapcsolatba nem hozható. Minthogy tehát *gróf Khuen-Héderváry* Károly volt miniszterelnök a megkísérlett politikai vesztegetéssel szembein összefüggésben nem állt, abban részt nem vett, arról mint végrehajtandó terről tudomással nem bírt, minthogy továbbá *gróf Khuen-Héderváry* Károly volt miniszterelnök oly cselekményért, mely nem az ő cselekménye, melyben részt nem vett és melyről tudomása nem volt, felelősséggel nem tartozhat: a mentelmi jog ezen cselekmény folytán *gróf Khuen-Héderváry* Károly volt miniszterelnök részéről meg sem sértehetett.

A mentelmi bizottság ennek alapján azt a javaslatot terjeszti a képviselőház elé, hogy mondja ki, miszerint a mentelmi jog *gróf Khuen-Héderváry* Károly volt miniszterelnök által meg nem sértegetett s így ez ügyben a további intézkedésnek szüksége fenn nem forog.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, augusztus 1.

Tokióból is demontálták már *Port-Arthur* elfoglalásának híreit, de *Csü*ban még most is fel-felvetődnek a menekülő *khinaik*, akik a híres erődítmény elesétakarják elhíttetni a világgal. Minden valószínűség szerint e hírekből csak annyi igaz, hogy a japánok egyre szorosabba huzzák a gyűrűt *Port-Arthur* körül. Komoly hitelt érdeml ezért az a csifai értesítés, hogy a japánok nagy veszteségek után *Port-Arthur* valamennyi fontosabb külső erődítményeit elfoglalták. Ha ez a híresztelés megfelel a valóságnak, úgy *Port-Arthur* ostromának legjelentékenyebb része el van intézve és a szorongatott fél nagyon rövid idő alatt elérí elkerülhetlen sorsát.

A manduriai harc téren is döntő napok közelednek. Már tegnap jelentette egy *péttervári* hivatalos távirat, hogy *Hajcsöng* néli komoly események várhatók, a mai táviratok pedig arról szólnak, hogy *Hajcsöng* közelében heves harc folyik. Ugy látszik, hogy *Kuropatkin* tábornok mégis csak elhatározta magát a támadó fellépésre, hogy megmeneküljön az ellenséges bekerítéstől.

*Páris*ből máris azt jelentik, hogy a japán előrsök már *Mukden* közelében portyáznak. Ez a hír azonban korai és valószínűleg csak felderítő csapatokról van szó. A japánoknak előbb *Liaojang*nál kell megverniök az ellenséget, mielőtt *Mukden* felé vonulnak.

A mai táviratok közt figyelmet kelt az is, mely *Keller* tábornok hős halálát jelent. *Keller* egyike volt *Kuropatkin* legvitézebb tábornokainak és bátorságával már több csatában kitüntette magát.

Port-Arthur ostroma.

London, augusztus 1.

Többfelől megerősítik, hogy a japánok július 28-án megkezdtek a végső ostromot és másnap a japánok két erősséget elfoglaltak. *Khinaik* *Csü*ban ugyan azt jelentik, hogy a japánok már penteken behatoltak *Port-Arthur*ba. Ebben a tekintetben a hírek egybehangozón nyilatkoztak. Azt mondják, hogy a szárazföldről és a tengerről kedden kezdtek meg a japánok *Port-Arthur* bombá-

zását. A bombázásnak rendkívül gyilkos hatása volt. Pénteken a tüzelés alábbhagyott, mert ekkor foglalták el a japánok az utolsó erősséget.

A *Times*nek jelentik Tokióból: A japán lapok közlik a port-arthuri oroszok választását a japánok fölszólítására, hogy adják meg a várat. A válaszból kitűnik, hogy a port-arthuri helyőrség azt hiszi, hogy *Ozama* tengernagy egész vezérkarával a *Hitaki-maru* és *Szadamaru* japán hajóknak az oroszok által történt elsüllyesztése alkalmával elveszett. Nem hiszik el, hogy *Kuro-patkin* hadsereget vereség érte. A válaszból nem derül ki az, hogy vajjon a port-arthuri helyőrség parancsnokának hivatalos válasza-e vagy pedig csak közönséges katonáknak beszélgetése.

London, augusztus 1.

Tokióba érkezett táviratok jelentik, hogy az összes japán csapatok lázas tevékenységet fejtenek ki. *Ojama* fővezér parancsnoksága alatt esütőtörök óta 60 tábori tüzerűteg működik *Port-Arthur* körül. A japán hadvezetőség nem kiméli az emberéletet. *Temérdek tiszt és közkatoná esett el.*

Csata Hajesöngnél.

London, augusztus 1.

*Niusvang*ból jelentik, hogy *Kajesöng* irányából erős, tartós tüzelést hallanak. Más forrás szerint a hare Hajesöngtől délre péntek óta folyik. A *Dacisaonád* megvert orosz hadsereg ötezerfőnyi utócsapata igyekszik magának a visszavonulást biztosítani. Az oroszok lassan vonulnak vissza és helyzetik *napról-napra* *válságosabb.*

Berlin, augusztus 1.

A haretéri tudósítóknak Pétervárra érkezett jelentései szerint *Hajesöng* mellett döntő ütközet van. Valószínű, hogy az orosz sereg most felhagy a visszavonulás taktikájával.

Niusvang, augusztus 1.

Hajesöngtől délfelé két nap óta heves ütközet folyik. Az 5000 főnyi orosz gárda vonul vissza a sereg zöméhez. A japánok vesztesége csekély. A japán sereg óvatosan nyomul előre s időt enged magának, hogy hadműveleteit tökéletesítse. A döntő ütközet közeleg.

A japánok előrenyomulása.

Páris, augusztus 1.

A *Petit Parisien* tokiói jelentése szerint *Kuroki* előőrse már *Mukden* közelében van.

Keller tábornok esesett.

Pétervár, augusztus 1.

A haretérről épp most az a hír érkezett ide, hogy *Keller* tábornokot egy japán gránát megölte.

Elpusztult orosz hajók.

Tokio, augusztus 1.

A *Seivucs* nevű orosz ágyunaszádót a *Liaojang* folyamon a város felett harminc mérföldnyire elpusztították. *Togo* tengernagy elkésve érkezett jelentése beszámol egy ütközetről, mely a torpedónaszádok és egyéb kis hajók között folyt le július 24-én. A japánok három torpedót lőttek ki, amelyek fölrobbantak. Az ütközet eredményéről nem tudni közelebbi adatokat. Kód volt. Ugy látszik, hogy *Togo* jelentése megerősíti ama kínai részről eredt híresztelést, hogy két orosz torpedónaszádról elsüllyedt.

Tokio, augusztus 1.

Az *Assagi* című lap tudósítójának egy távirata szerint július 24-ikén két nagy 5–6000 tonnás orosz gőzös hagyta el a kód védelme alatt *Port-Arthurt*, egy torpedónaszádról kíséretében. A hajón több polgári személy is volt. Az ostromló japán hajóhad torpedónaszádrólólól észrevették a hajókat, mikor a kód szétfoszott. Az oroszok *fehér lobogót* vonta föl. A két gőzöst, valamint az orosz torpedónaszádrólólólól a japán hajóhad kiindulópontjára vezették.

Porosz hercegek a harctéren.

Berlin, augusztus 1.

A Wolff-ügynökség jelenti Potsdamból: *Frigyes Lápót* porosz herceget szemelték ki arra, hogy az orosz főhadiszállásra, *Antal* bohenzollerni herceget pedig, hogy a japán főhadiszállásra küldjék.

A francia kulturharc.

Budapest, augusztus 1.

Franciaország vatikáni nagykövete nem mutatkozott nagy jóstehetségnek, amikor néhány hónappal ezelőtt azzal bucsuzott el a pályaudvaron a Vatikán bíborosaitól, hogy nemsokára viszontláthatják egymást. Már az akkori események magukban hordták a teljes szakadás esiráját a Vatikán és Franciaország közt. Ez most egész élességében bekövetkezett és az európai közvélemény is érdeklődéssel lesi a francia kormány nagy elhatározásának fejleményeit. Mert mindenki előtt világos, hogy a mostani állapot sokáig nem tarthat és vagy a konkordátum felmondásának vagy a Combes-kormány bukásának kell utána következnie, amely utóbbi esetben egy mérsékeltbb irány kerekedik felül Franciaország vezetésében.

Combes miniszterelnök eddig is oly álamférfiúnak mutatkozott, aki nem hajlandó kardcsapás nélkül átengedni helyét politikai ellenfeleinek. A kamarában ma még jelentékeny többséggel rendelkezik, amely talán a konkordátum felmondásához is megadja beleegyezését, hogy a francia kormány annál sikerebben megóvhassa az ország méltóságát a Vatikánnal szemben.

Páris, augusztus 1.

A francia kormánynak és a Vatikánnak a hivatalos lapban megjelent jegyzékvalta-ából az tűnik ki, hogy egyedül *Combes* miniszterelnök erőltette a diplomáciai viszony megszakítását. *Delcassé* külügyminiszter, aki a minisztertanácsban, a tulságosan éles rendszabályok igénybevétele ellen nyilatkozott, meglegedett azzal, hogy kabinetfőnökétől kapott iratokat az ügyvivőnek elküldje. annélkül, hogy a maga részéről csak egy szóval is kommentálná. A kormány eleinte egy sárka könnyben akarta közvéteni a jegyzékvaltást, de mert ez hosszabb időt igényelt volna, egyszerűen a hivatalos lapban publikálta a jegyzékeket.

A radikális lapok szerint *Combes* csak nagynehezen tudta megkapni a teljes szakítás-kor a minisztertanács többségét. *Marujouls* közmunkaminiszter ellenkezett a legtovább és a minisztertanács döntő ülésén meg sem jelent az alatt az ürügy alatt, hogy betegeskedik. A klerikális lapok most a kabinetben fennforgó egyenetlenséggel vigasztalódnak és előrelátják, hogy az egyház és állam különválásása még nagyobb nehézségeket fog okozni. Több helyről biztosra veszik a *Combes*-kabinet rekonstrukcióját. A *Figaro* utal arra, hogy jelenleg hét püspöki szék gazdátlan Franciaországban, melyek a szakadás következtében be nem tölthetők. A konkordátum működése ezzel tényleg megszűnt. A klerikális sajtó dühe főképp a lavali püspök ellen fordul, ezt okolják a történetekért, mert értesítette a kormányelnököt a bíborosok leveleiről.

A *Gaulois* ezt írja a „lázázó püspökről”: Le Nordes dijoni püspök meghódolt, csak *Geay* püspök ragaszkodik makacsul ahhoz az álláspont-hoz, amelyet a katolikus egyház üldözői tanácsára kezdettől fogva elfoglalt. De *Geay* nem mondható a legistületreméltóbb személyiségnek és ha ő nyíltan felhárad a szent-szék ellen, Krisztus egyetlen egy szolgálja sem fogja követni, de még ismerni sem. Egyszerűen kitaszítják őt az egyházból.

Ebben a viárályban, amelyben a pápa oly

atyallag és jóakarón viselkedett, nem *Combes* ur szerepe a szebbik és nem az övé lesz az utolsó szó. A *klérushan* nem fog szakadást előidézhetni és ha *Combes* ur új vallást akar alapítani, kénytelen lesz *Geay* és *Charbonnel* exabbé segítségét igénybe venni. Új szent-háromság lesz ez: egy renegát, egy méltatlan püspök és *Combes*. Hívókra nem számíthatnak, de még a hitetleneknek sem fognak imponálni.

Páris, augusztus 1.

Miként képzelhető, mindenki a Franciaország és a Vatikán között immár formálisan is megtörtént szakítás hatása alatt áll. *Lorenzelli* párisi nuncius a diplomáciai viszony megszakítása után azonnal elrendelte, hogy lakásáról a címert vegyék le, amivel a háznak exterritoritása is megszűnik. A nuncius azután a párisi érseknél bucsulátogatást tett és szombaton este tíz órakor titkárja kíséretében a lyoni pályaudvaron elutazott Rómába.

Páris, augusztus 1.

Lorenzelli pápai nuncius szombaton este 10 óra 25 percek utazott el a lyoni pályaudvaron Rómába. Az elutazás minden föltűnés nélkül történt meg és a nunciussal együtt utazó közönség nem is gyanította, hogy mi történik. A nuncius már néhány percel tíz óra előtt titkárja kíséretével megjelent a pályaudvaron, egyszerű fekete papi ruhában, minden jelvény nélkül. Hogy föl ne ismerjék őket, még ahhoz a cselhez is folyamodtak, hogy németül váltottak néhány szót. Bár a vonathoz hálókocsi is volt csatolva, *Lorenzelli* nuncius nem használt hálókocsit, hanem egy a részére fönttartott elsőosztályu szakaszba szállott. A titkárja Párisban maradt és bucsuzáskor a nunciussal megosókolta a kezét. Hir szerint a nunciust a vonaton a francia külügyminisztériumnak tisztviselője kísérte a határig.

Róma, augusztus 1.

Lorenzelli pápai nuncius ma reggel ideérkezett.

Páris, augusztus 1.

A lavali püspök tegnap ideérkezett a kultuszminisztérium direktora fogadta.

Páris, augusztus 1.

A *Matin* azt állítja, hogy a kamara megnyitásaok a kormány hajlandó lesz beleegyezni abba, hogy azonnal tárgyalás alá vegyék a Franciaország és a Vatikán között lévő viszony megszakítása miatt benyújtott interpellációt.

Páris, augusztus 1.

A *Matin* írja: A pápai nuncius elutazásával a diplomáciai testület doyenjeinek I. Napoleon rendeletétől körülírt jogait és kiváltságait a Párisban megerősített nagykövetek közül arra ruhazzák, ki legrégebben van párisi állásában. Ez idő szerint tehát *Tornielli* gróf, a tíz év óta itt működő olasz nagykövét jönne számitásba.

HIREK

Budapest, augusztus 1.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Július 31-én új előzetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejárt, méltóstanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Szent István napja. Szent István, az első apostoli király emlékünnepe az idén is nagy fényvel üli meg a katolikus egyház és a hivatalos világ. Arra való tekintettel, hogy a külföldről és a vidékről évente mind többen zárandókolnak fel a fővárosba, az illetékes körök minél fényesebb kívánják tenni az ünnepet. A körmenetben, melyet *Vaszary* Kolos bíboros hercegprímás vezet, részt fog venni *József* *Agost* főherceg, aki a főhercegi család diszhintáján vonul ki. *Halmos* János polgár-

mester pedig a főváros képviselőivel azokon a díszfogatokon vonul föl az ünnepélyre, melyeket a székesfőváros az ezredévi ünnep alkalmából csináltatott.

— **Keresztelő Seefried grófnál.** *Liptó-Rózsahegy*ről írják, hogy *József Ágost* főherceg ma odaérkezett, hogy a királyi képviseletében résztvegyen *Seefriedek* újszülött fiának keresztelőjén. A főherceget a pályaudvaron a vármegye és a városi hatóságok fejei fogadták, a keresztelő holnap délelőtt lesz *Seefriedek* rózsahegyi kastélyában. A grófné és az újszülött gyermek állapota kielégítő.

— **Ottó.** A főherceget rendelkezési állományba helyezték. Fölmentették parancsnoksága alól, a hivatalos hirdás pedig tudtára adta mindenkinek, akik érdekel, hogy a főherceg beteg, fölmentését maga kérte, mert lelkiismereti kérdést csinál belőle, hogy hivatalától sokáig távol kelljen maradnia. A nyilvánosság elhiszi tehát, hogy a főherceg beteg, de azért apró és pikáns történeteket beszél róla s úgy érzi, hogy ez az eset érdekes, hogy valami van mögötte s hogy ime megint valami, ami visszaviszi a képzeletet az udvari intrikák és kalandok légkörébe. Az asszonyok pedig különös érdeklődéssel fontolgatják az eseményt. Előttük kétszeres érdeklél bir a dolog, mert nemcsak a főherceget látják a főhercegben, de a férfit is, aki szép s teive van életkedvvel. Mozdulatainak szabad eleganciája, sötét szeméinek fölesillanó tüze, szép és ringó járása meghódította a nőket, akik a mesebeli főherceget látták benne s titkos gondolataik közben szívesen időztek azoknál a kalandoknál, amelyeket a főhercegről beszélt el a fáma. A nők bizonyára mentik ezt a főherceget, aki a hétköznapi szórakozásokon túl is mulatgatott olykor s aki fiatalos, forró temperamentumát nem akarta alárendelni a filiszterek törvényeinek s forró vérét sohasem engedte megmenni a mindennap használatos erénytermométerrel. A nagy moralisták azonban komolyan összeráncolják homlokukat s kiderítik erről az életerős és vidám emberről, hogy nagy bűnei voltak: szerette a kuplékat és szívesen nézte meg a táncoló asszonyokat. Elfelejték, hogy nem *Ottó* találta föl a modern szórakozásokat, hogy volt már előtte más is, aki a hercegi koronát pompásan felre tudta vágni a fején. Az asszonyok nemesebbek és igazságosabbak. Ők még emlékeznek a vidám *Artois* grófra s tudják, hogy *Boris* nagyherceg balletcipőkből itta a pezsgőt. Az asszonyoknak jó az emlékezőtehetségük és előttük áll a kővér walesi herceg, akiről a londoni santánokban kuplékat zengetek.

A pletyka szívesen idézik *Ottó* alakjánál, mert az emberek megszokták, hogy a királyok és hozzátartozók ne mulassanak nyíltan s elhíthessék a világgal, hogy ők nem is emberek. A memóárokból jártások emlékeztetnek arra az esetre is, hogy egy németalföldi küldöttség hogyan járta meg a spanyol udvart. A németalföldi kereskedők harisnyát vittek ajándékba a spanyol királynénak. Szép és kecses harisnyák voltak, finom selyemből, királynők fehér lábára valók. De az udvarnagymak már akkor is isteneket akartak formálni a királynők-ből s visszautasították a harisnyákat azzal az indoklással, hogy:

— A spanyol királynénak nincs lába!

Pedig a spanyol királynénak voltak lába, sőt forró szívük is volt s forró véruket lüktet a dalias főherceg ereiben is. Miért ne vigadna hát s miért lehetne rossz néven venni tőle azt, amit nem vesznék rossz néven egy lipótvárosi kereskedő fiától, hogy él, mulat, vigad s szereti a esiklandós kuplékat s nem süti le a szemét, ha szép asszonyt lát.

A főherceg különben a napokban kísértéssel együtt *Halba* érkezett, ahol gróf *Burg* név alatt jegyezte magát a vendéghelyre s a pompás *Rabl* villában lakik.

A főherceg jó színben van és jó hangulatban, de betegségét nagyon komolynak mondják s egyelőre négyheti kemény kurát tartatnak vele.

— **A szultán költözöködése.** *Brusza* a bölcseje a szultánok hatalmának. Onnan sugárzott szét a világ felett a török turbánok gyémántforgója először s onnan indult el *Mohamed* népe, hogy rátegye lábát a világ hátára. Nagy és felelmetesen dicsős korszaka volt az *Törökország* történetének. Csoda-e, ha visszakívánja a beteg ember azt az időt, amelyben ifjú volt és erős, felelmetes és dicsőséges? Es csoda-e, ha a szultán most azon faradozik, hogy *Brusza*ba tegye át székhelyét, elhagyva az *Yldiz-kioszkt*, melyben annyit szenved s melynek minden fülkéjéből a fölbérelt gyilkosok töre villog feléje. A szultán fél. Egy pillanata sem biztos, pedig minden emberi ravaszsgall őrizk és vigyázzák. *Konstantinápolyban* már nincs maradása s a régi dicsőség színhelyére kell menekülnie, hogy ne töltsen minden percét félelemben és rettegésben. Vajjon a *brusza* rezidenciával vissza fog-e térni az ősi dicsőség? Vagy ha ez nem is, legalább a nyugalom?

— **A spanyol király élete ellen.** *Madrid*-ből érkezett két távirat arról ad hírt, hogy *Alfonz* spanyol király ellen egymásután két gyilkos-merényletet kíséreltek meg. Az egyik távirat azt mondja, hogy amikor *Alfonz* király *Santiagoban* a székesegyházat meglátogatta, egy pad alatt bombát találtak. A kanóc már félig el volt égve, mikor a bombát meglátták, de ha fel nem fedezik és a kanóc végig égett volna, kétségtelenül felrobbant volna a bomba a király jelenlétében. A másik távirat szerint az a vonat, amelyhez a király kocsija volt kapcsolva, a *Broullon* és *St. Calodil* között levő alagutban kisiklott és a vonatban levők közül öt ember többé-kevésbé súlyosan megsebesült. Eddig egyik táviratot sem erősítették meg.

— **Plehve halála.** *Pétervárról* jelentik, hogy *Plehve* gyilkosa a bányászati akadémiának növendéke volt és orosz valásu. Valahányszor lázmentes állapotban kérdésekkel faggatják, csak ennyit felel:

— Hiába faggatnak, nem fogják belőlem azt a vallomást kicsikarni, hogy bűntársaim vannak. Az én feladatom az volt, hogy a *Plehve* ellen hozott halálítéletet végrehajtsam. Ennek eleget tettem és ezzel elértem életem célját.

Plehve néhány nappal tragédiája előtt értesült arról, hogy gyilkos merénylet készül ellene. Ennek következtében három nap alatt ötvenöt gyantus embert tartóztattak le. A miniszternek házat és hivatalát rendkívül szigorúan őrizték. Családját állítólag azért küldötte el *Pétervárról*, mert attól tartott, hogy a lakásán követnek el ellene merényletet. A bomba, amelyvel a merénylő megölte, melinit-keverékkel volt töltve. Ennek robbantó ereje tízszer akkora, mint a dinamit. A bomba nem volt nagyobb felkísérő konzervdoboznál és szöggel és üveg-cseréppel volt megtöltve.

A merénylet híre a *cár*ra iszonyu hatást gyakorolt. A *cár* *Plehvét* a gyilkosság délelőttjén *Peterhofba* várta és megparancsolta komornyikjának, hogy kísérje a minisztert az anyacárné nyaralójába. Mikor egy idő múlva *Hesse* tábornok megjelent a *cár* előtt, a *cár* nyomban azt kérdezte:

— Megjött *Plehve*?

— Nem, felség — válaszolt a tábornok, — meghalt.

A *cár* egész nap senkit sem bocsátott maga elé.

Udvari körökben gróf *Ignatievet*, *Kiev* volt főcserkényőzóját jelölik *Plehve* utódjául. *Muraviev* igazságügyminiszternek is sok kilátása van.

Egy éjjeli táviratunk szerint a merénylő öt cinkostársával együtt követte el a gyilkosságot. A forradalmi bizottság hat embert bízott meg a gyilkosság végrehajtásával, köztük a letartóztatott bombavetőt is. A gyilkosság előtt az öt cinkostárs úgy állott fel az uton, hogy jelt adhattak társuknak, amikor *Plehve* kocsija közeledett.

— **A külügyminiszter Párisban.** *Páris*-ból jelentik: Gróf *Goluchowski* Agenor külügy-

miniszter *Vittelből*, hol üdülés végett tartózkodott, *Párisba* érkezett.

— **Petőfi-ünnep.** *Petőfi Sándor* halálának ötvenötödik évfordulóját a budapesti egyesült jótékony magyar asztaltársaságok központja szép ünnepséggel ülte meg. Az ünnepet *Kollai* Pál elnök nyitotta meg hazafias beszéddel. Utána az *Aczel-hang* daloskör férfikara énekelte a *Himnusz*t, majd *Babó* Mihály országgyűlési képviselő lelkes beszéddel esetelte a nap jelentőségét. Ezt követte a szózat éneklése, majd előadták *Petőfi* „A ledölt szobor” című költeményét. Utána *Riess* Lajos János *Petőfi* hazaszeretetről szólt, *Kossa* Rózsika elszavalta „A hazáról” című költeményét.

— **A pápaság világi hatalma.** Az övezredes ábránd képe ma már csak jámbor klerikusok és szenvedélyes, harcias szerzetesek lelkében él. Ott is csak elméletben s alig van ember, aki igaz meggyőződéssel hiszi, hogy a pápaság hatalma újra éled. De a pápának hinnie kell s bízania kell benne. Ennek a hitnek a történetéhez igen érdekes adattal szolgál egy francia lap, amely most azt adja hírül, hogy a pápa megengedte egy *Don Volpe* nevű olasz papnak a misézést. *Don Volpe* tudniillik néhány évvel ezelőt rópirotat irt, melyben azt ajánlotta *XIII. Leo* pápának, hogy nyugodjék bele a gondviselés rendelkezésébe és mondjon le a pápaság világi hatalmáról. *Don Volpe* ugyanezt a rópirotat megküldte *Sarto* bíborosnak, a mostani pápának is, aki levélben köszönte meg a szerző figyelmét s kijelentette, hogy mindenben egyetért fejtegetéseivel. Mialatt azonban *Sarto* bíboros így osztozott a lemondást prédikáló pap nézetében, *Leo* pápa büntetést mért a papra s megfosztotta őt a misézés jogától. Azóta *Sartóból* római pápa lett, akinek őriznie kell azt a rendszert, melyről püspök korában lemondott. *Don Volpe* érezte ezt s nehogy írásbeli bizonyíték legyen kezében a pápa ellen, visszakínálta *X. Pius*nak *Sarto* bíboros levelét. A pápa elfogadta a levelet s újra megengedte *Volpe*nek a misézést.

— **Le az agglegenyekkel!** A wisconsini amerikai asszonyoknak, akik az elmúlt napokban oly harcias támadást intéztek a nőtlén férfiak ellen, váratlan szövetségstársuk akadt egy magyar képviselőben, aki ma a dunaparti parlament padjáról követelte az agglegenyádó behozatalát. A képviselő immár nyugodtan nézhet az elkövetkezendő választások elé. Az asszonyok, lányok rajongó odaadással fognak korteskedni mellette; a vénkisasszonyok, akik harisnyakötés mellett, álmokat szőnek hercegi férjekről a falusi kuriának, lányos mamák, akiket lekvarokötözgetés közben, a régen várt vő elmaradása aggaszt, fiatal nők, agg leányok, ahányan csak vannak a négy folyó országában, egyforma lelkesedéssel fognak felelődni zászlajára. Akinek a házasság rózsalánca nem kell, az viselje a nőtlenség adó jármát, — olyan elv, ami hamar lehet népszerűvé nálunk, ahol az eladólányok rózsás serege, még mindig ilesztő arányban milja felül a házasulandó ifjak számát. Még jó, hogy a képviselő szerény volt s nem követelt annyit, mint a salemi, pártában maradt vén kisasszonyok. Azok ugyanis csak a következőket kérték a törvényhozástól:

— Vessen ki *Wisconsin* állam az összes 25 éven felül levő nőtlén férfiakra évi 1000 korona adót; függesztessék fel minden 25 éven túl való férfi házassága napjáig összes polgári jogainak gyakorlásától; ne legyen tehát se választó, se választható. Minthogy előrelátható, hogy ilyen szigorú rendszabályok következtében, a férfiak zöme más államba költözik át, indíttassék mozgalom az Unió mind a negyvenöt államában hasonló kormányintézkedések kiterjesztésére. Alakíttassék meg ebből a célból egy nemzeti szövetség, Nem hisszük, hogy a wisconsini asszonyok álma teljesedésbe megy, de már az, hogy így és ennyit mertek követelni, az idők előrevetett árnyéka. De hogy nálunk a nőtlenségi adó már csak az idők kérdése, azt minden látnoki tehetség nélkül is meg lehet jövendőlni. Legalább lesz olyan adónk is, amely nagy népszerűségnek fog örvendeni, ha nem is azok előtt, akik fizetik, de a pártában maradt kisasszonyok részén, akik ebben az adóban megérdemelt büntetést fogják felismerni.

— **A keringő.** Tegnap gyermekbál volt az ostendei gyógyszalóban. Az aranyos disztésű fehér falak közül, a bordó bársonypamlagokon aranyhaju gyerekhad leste kíváncsian a pillanatot, midőn az ébenfából készült drága zongorából kiröppen az első dal. A forró nap esőkjaitól barnára sült arcocskákból kiváncsi csillogással meredtek ki a nagy szemek, míg a táncmester ur hangosan rendelkezett a zöldfrakkos szolgálkakkal. És egyszerre, egy pillanattal tartó mély esőndbe beleszedütek egy édes keringő első ütemei. Egy matrözruhás urfi felállott, meghajolt egy kis hölgy előtt: s eleinte bátortalanul, de mindjebből nekihevülve, körüllejtették a termet. Nyomukba támadt ezután a világ legbájosabb kavarodása. Rózsaszín, fehér, világoskék, halványzöld selyem-mosselin ruhákban ott libegtek, lépegettek enniváló ügyetlenséggel vagy bámulatraméltó bizottsággal és angyali gráciával, nagyrészt matrözruhás gavalleraik oldalán, a kis hölgyek. Időnkint hangos, csengő kacaj futott át a termen, ha egyik-másik párocska elcsuszott a tükörsima parketen. Tánce után karonfogva sétáltak körül a termet, amint az a felnőtteknél szokás s míg a kis gavallérok údváriasan legyezték a kipirult édes leánykákat, vajjon mit mondhattak nekik? Csodálatos és drága játékaikról beszélgettek-e vagy a nagyok sablonos, üres áriáit próbálták-e utánaenekelni bizonytalan, akadózó, fejletlen gyermekhangjukon? Hanem egy újfajta keringőt mutattak be, amelybe némi merészséggel igen sokat lehetne belemagyarázni. Az édes összesimulások, a lelkek egymásba olvadásának tuncát, a keringőt hárman táncolták. Hát vége, vége van a szent pillanatoknak, midőn egy gyönyörű, lágy dallam hangjai mellett egymásba olvad két forró tekintet, hajszaifinom érintéssel egymáshoz simul két váll, midőn két ember körül elmerül a világ, csak egy fényes kis tündérsziget marad körülöttük, éppen akkora, amilyen két pár lakkeipő láb mozoghat. Ah a keringő tündérbrodalmába is betolakodott már a harmadik. Tehát lassacska ránk oktrojálja az élet azt a formulát, amely az eddigi kétös egységet nem ismeri, hanem a hármas egység világát teremti meg. Ez a harmadik még bétekerül a törvénykönyvébe, ez lassacska nem éjjeli tolvaj, nem lábujjhegyen lopózkodó egyén lesz, hanem természetes és törvényesen szentesített és magától értetődő járuléka. A ménage entris nem léha, frivol ötlet tehát, hanem kétségtelen valóság. Némileg deprimáló azonban, hogy e kesernyészentencia egy gyerekbálon fészkelődött a fejünkbe. Epp ideje, hogy megkezdődött a kotillon. A táncosok apró, tarka zászlókat kapnak és hangos örömmel, most már ártatlan, gyermekes megfélekedéssel lejtik a figurákat. A szigorú táncmester ur alig tud köztük rendet tartani. S midőn ennek az utolsó táncnak is vége, elszörnyűködve látja, hogy az egy órával azelőtt oly korrekte urak és hölgyek hogyan rohannak ki, egymást kergetve, a szalónból a szabad levegőre, ahol mosolyogva várják őket a szép, drágaruhás mamák, a panamakalapos papák és az elegáns gavallérok, ama harmadikok, akik nekik és a mamájuknak mindig csak cukrot szállítanak s akik mégis oly nagyon el tudják keseríteni a papák életét.

— **Az eltűnt misepöncek.** Egy könyvamatoss azzal az érdekes részlettel egészíti ki az erzsébetvárosi plébánián kezelt pénzkezelő elterjedt híreket, hogy Tóthfalussy Béla végrendeletében is szó van a hiányzó összegekről és a plébános meghagyta ott, hogy azok hátramaradt vagyonából fedettesenek. Ez a vagyon, mint beavatott helyen hangszolyozzák, akkora, hogy sem a székesfőváros, sem az egyház nem szenvednek kárt.

— **Sülyedő földek.** Magyar-Kanisáról jelentik: Daródt János földje a Tiszaparton öt méternyire lesüllyedt a tannal együtt. A sü-

lyedés nagy robajjal ma hajnalban történt. Attól tartanak, hogy a szomszédos földek is süllyednek.

— **Az iparos fegyelmi joga.** Zemplénvármegye alispánja, mint másodfoku iparhatóság egy cipész mestert 40 korona pénzbüntetésre, illetve megfelelő elzárásra ítélte, mert tanoncát tettleg bántalmazta. A mester ez ítélet ellen a kereskedelmi miniszterhez felelt, aki megváltoztatta az alispán határozatát s a mestert a terhére rótt kihágás alól felmentette, kimondván, hogy a panaszlott munkaadó a tanonccal szemben nem lépte túl a házi fegyelme jogát.

— **André expedíciója.** Krisztiánia-ból táviratozzák: A *Verdensgong* magán-távirata szerint egy trontsi kapitány az André-féle északsarki expedíció palackban elindított üzenetét találta meg. A palack, amelyet a Spitzbergaktól északra egy kis szigeten találtak meg, 1898. január havában keltezett levelet tartalmazott. A levél tartalmára vonatkozó közelebbi adatok csak egy hónap múlva várhatók.

— **A nemzetközi tüzoltó-kongresszus.** A Magyar Országos Tüzoltó Szövetség elnöksége ma délután gróf Széchenyi Viktor emléke alatt ülést tartott, amely a három hét múlva Budapesten összejövő nemzetközi tüzoltó-kongresszus végleges programjának megállapításával foglalkozott.

Az elnök bejelentette, hogy József főherceg, az Országos Tüzoltó Szövetség fővédnöke a kongresszusra való tekintettel elhalasztja tátrafűredti utazását és augusztus 17-én Budapestre jön, hogy a külföldi érkező tüzoltó-vezérfőnököket a Margitszigeten megvendégelje. A gyűlés ezután az ideiglenes programot tárgyalta. A külföldi vendégeket nem fogják Pozsonyból külön hajón hozni Budapestre, mert a Duna akácny vizállása miatt lehetetlen oly nagy száma utassal megterhelni hajóval kikötelezni. A programra többi pontja változatlan megmarad. A tüzoltókiállítás a váreelgőti iparszarnokban augusztus 14-én nyílik meg. Az emlékművek haladéktalan befejezésére szűköskörű bizottságot küldtek ki. A fogadó- és elszállásoló-bizottság a vendégek kényelmére mindent elkövet. Ez ideig száznál több külföldi kongresszusi tag jelentkezett a részvételre, de ez a szám elérhetőtlag meg fog kétszereződni. Végül a balatonai kirándulás vezetésére és rendezésére a Magyar Országos Tüzoltó Szövetség alelnökét, dr. Óváry Ferenc országgyűlési képviselőt kérték fel. Ez a kirándulás husz koronába kerül. Jelentkezni a szövetség irodájában (Kossuth Lajos-utca 8. sz.) és a Magyar Tüzoltó Tisztek Országos Egyesülete helyiségében (Aggteleki-utca 4. sz.) lehet.

— **A zsidó nacionalizmus ellen.** Eszék-ről táviratozzák: A tegnap tartott nagyon látogatott diákgyűlésen határozatot hoztak, melylyel az északi horvát egyetemi polgárok csatlakoznak zsidóvallású társaik ama határozatához, amelylyel a cionizmus mellett folytatott agitációt elítélik és mint horvát nacionalisták elhatározták, hogy mindig és mindenütt a zsidó nacionalizmus ellen küzdenek. Tekintettel ezekre a tüntető nyilatkozatokra, attól tartanak, hogy a megtartandó cionista-kongresszuson összeütközések lesznek. A rendőrség megette az óvatossági intézkedéseket.

— **Halálozás.** Dr. Hermann Samu fővárosi sebészorvos, a kassa-oderbergi vasutnak megalapítása óta 1902-ig főorvos, tegnap délután hosszas szenvedés után, 70 éves korában meghalt.

Klein Jenő kereskedelmi utazó hosszas szenvedés után tegnap Budapesten elhunyt.

Csath Lajos honvédezredes, a szabadkai 6-ik gyalogezred parancsnoka ma reggel hosszabb betegeskedés után 51 éves korában Szabadkán meghalt.

Prágából táviratozzák: Gróf Waldstein Ernő, az urakháza tagja ma reggel 83 éves korában elhunyt.

— **Véres szerelmi dráma.** Görsben tegnap véres szerelmi dráma történt. Cassatti dragonyoskapitány, aki ideiglenesen szabadságot volt, betört a Brass-család lakásába és több golyóval megsebesítette Brass Elvirát, egy elvált asszonyt, akire feltételekkel, aztán főbe lölte önmagát. Az asszony sebesülése halálos.

— **Fukushima.** Ojama japán fővezérnek van egy *Fukushima* nevű alezredese, akiről azt mondják, hogy a fővezér jobb keze, hű tanácsadója s igazi katonai lángelme. Nagy és döntő pillanatokban ott áll Ojama oldalán, kis fehér lovon ülve, nyugodtan, szinte összenőve paripájával. Az oroszok rettegnek tőle s félelem tölti el őket, ha nevét hallják. Valamikor, még nem is nagyon régen, ez a Fukushima megjelent Varsóban. Akkor is ugyanazon a fehér paripán ült, amelynek hátáról most a harcot intézi. Belovagolt a városba, fölkereste az orosz tiszteket, bemutatkozott s azt mondta, hogy Berlinből jön lóháton s Vladivosztkba megy ugyancsak lóháton. Múltakkor rajta. Artatlannak tartották a sárga és zömök emberkét, aki olyan komikus nyugalmat ült meg a lovat. Mulatságokat is rendeztek tiszteletére az orosz tisztek s nem egy tréfát eresztettek meg rovására. Akkor még csak a Mikádóból ismerték a japánokat s kedves operettfigurának tartották ezt az embert is, aki úgy ült a fehér lovacskán, mint egy ólomkatona.

Ma pedig Fukushima a rettegett katoná, akin már nem nevetnek, de fogcsikorgatva emlékeznek arra a vidám és békés időre, amikor egy fehér kis paripának az volt az ambíciója, hogy lovasát végig vigye Berlinből Vladivosztkig.

— **Pusztító tüzek.** A tűzveszedelmek gyakorisága folytan gróf Tisza István miniszterelnök rendeletet bocsátott ki a törvényhatóságoknak, hogy szigorubbán ügyeljenek a tűzrendészeti óvintézkedések betartására, különösen arra a rendelkezésre, amely a takarmányok és gabonaműek asztogolását a helységek belső területén, az épületektől bizonyos távolságban megtiltja.

A vidékről ma a következő nagyobb tüzeket jelentik: Polhara községben szombaton 79 ház leégett. Egy asszony a tűzben lelta halálát, igen sok marha elpusztult. A kárt 200.000 koronára becsülik.

Nagyváradról táviratozzák: Schvarc Márton cirkói gazdaságában 4000 kereszt buza egy asztagnak kigyulladt. Az asztagn végén levő cséplőgép mellől az emberek ijedten leugráltak. Nyitra János 19 éves munkás a még mozgó cséplőgép dobjába jutott és az iszonyuan összeroncsolta. Többen súlyos égési sebeket szenvedtek. — Báró Könyv-warter gyapjai uradalmában tegnap este óta nagy tömeg szalma lángokban áll. A tüzeket gyújtogatás okozta.

Zólyom-Lipséről táviratozzák, hogy Zólyom-Mezőköi községben ma iszonyu tűz pusztított. Délig husz ház égett le, egy asszony s két gyermek a lángok áldozata lett.

Miskolcraól táviratozzák, hogy Mályi borsodmegyei község lángokban áll. Eddig hetven ház égett le. Kivonult a miskolci és a nyéki tüzoltóság, de a nagy pusztulással szemben tehetetlen.

— **Jótevény alapítványok.** A közelmúltban elhunyt Szegyi hatvani Deutsch Bernátné urnő gyermekei, megboldogult anyjuk szándékához híven, 100.000 koronát szenteltek jótevény célokra. Többek között a következő nagyobb alapítványok és adományok tettek:

1. A pesti izr. hitközségnél hatvani Deutsch Sándor alapítványából létesülő kórház céljaira 24.000 K., 2. alapítvány az aradi Deutsch Ignác-féle fiárvaháznak 10.000 K., 3. alapítvány az Erzsébet királyné tiúdbetegok szanatóriumának 20.000 K., 4. az izr. fiárvaháznak Budapesten 4000 K., 5. az izr. leányfiárvaháznak Budapesten 4000 K., 6. a „Szeretet”-egyletnek 2000 K., 7. a „Stefánia”-kórháznak 2000 K., 8. az izr. kézműés földműves-egyletnek 4000 K., 9. a „Ferenc-József” kereskedelmi kórháznak 2000 K., 10. a budapesti önkéntes mentőegyesületnek 2000 K., 11. a budapesti színiidei gyermektelepnek 2000 K., 12. a „Szent-egylet” aggok házának 2000 K., 13. a protestáns fiárvaháznak 1000 K., 14. az izr. siketnémák országos intézetének 2000 K., 15. az országos gyermekvédő-egyesületnek 1000 K., 16. a hajléktalanok menhelyének 1000 K., a főváros és az izr. hitközség által Budapest szegényei között szétosztandó 4000 K.

Szülők figyelmébe

ajánljuk, hogy az intézeti leány- vagy fiú-fehérműek megrendelést mielőbb eszközölni sziveskedjenek

Tausky J. Fiai
fehérműek gyárában, POZSONY.

Legújabb fehérmű-árjegyzék kívánatra bérmentve.

— **Fuvaros-sztrájk Bécsben.** Bécsből táviratozzák: A fuvarkosok tegnap gyűlést tartottak s elhatározták, hogy megindítják az általános sztrájkot a nagy- és kisuvaros-tulajdonosok minden üzemében. Kivételt tesszenek azok a vállalkozók, akik a követeléseknek már eleget tettek. Nem sztrájkolnak a sürgyárak és üzemek fuvarosai. A szállító-társulat raktárába egy tiszt vezetésével harminc gyalogság vonult ki, akik a sztrájkoló kocsisok helyett látják el a fuvarosmunkát.

Bécsi tudósítónk telefonon jelenti, hogy ma este az Ottakringvárosrészben összeütközés került a dolog a sztrájkoló kocsisok és a rendőrség között. Egy csoport sztrájkoló egy fuvaroskocsin végigvonult a városban és nagy csőcselék kísérte. A rendőrség felszólította a sztrájkolókat, hogy szálljanak le a szekérről. Ezek erre kődobálással feleltek és két rendőrt megsebesíttek. A rendőrség kardot rántva ment a tömeg ellen s többeket megsebesített. A sztrájkolók közül néhányat letartóztattak. Este kilenckor megismétlődött az összeütközés. A rendőrség újra kardlapozva vágatott a tömeg ellen, és harminchat sztrájkolót letartóztattott.

— **Házasság.** Verner Hugó tiszteletbeli szolgabíró eljegyezte Szaid Melanie kisasszonyt Kátyban.

B. Szabó József, a Magyar Színház tagja július 30-án vezette oltárhoz özvegy Jeszensky Dezsőné leányát Jolánkát Újvidéken.

— **Halálos kardnyelés.** Tegnap adtunk hírt Morock amerikai artista halállal végződő produkciójáról és ma már újabb, hasonló szerencsétlenség híre érkezik. *Pospichil* Vencel, aki büvész, kigyóbüvölő és kardnyelő egy személyben, a kardnyelés amugy is veszedelmes mutatványát azzal akarta igaztóbba tenni, hogy szétterpesztett lábakkal két szék támlájára állott és ilyen helyzetben dugta a torkába a negyedfél centiméter széles és hetvenhét centiméter hosszú kardot. A minap *Lindauban* lépett föl, ahol azonban balul végződött a mutatvány. A kés már a torkában volt, amikor elvesztette az egyensúlyt és a földre esett. A közönség megermedett és moccanni sem tudott. Végre valaki kirántotta a torkából a kést és ekkor meleg, piros vérsugár buggyant ki a száján. Alig van rá remény, hogy a szerencsétlen artista életben maradjon. Ime, a legújabb véletlen öngyilkosság. Szegény komédiássors. Milyen szomorú.

— **szőkevény sikkasztó.** Nürnbergből táviratozzák, hogy ott nagy feltűnést kelt *Graumann* ismert bankár 30 éves fiának, *Graumann* Ernőnek szökése. A fiatal ember egy bankkeg kárára letétikkasztásokat, csalásokat és váltóhamisításokat követett el.

— **Egy kém letartóztatása.** *Vessel* porosz hadnagyot, aki Olaszországban kémkedést űzött, miként Hamburgból táviratozzák, ott az éjszaka letartóztatta három berlini titkos rendőr. A kém éppen akkor érkezett a kikötőbe hajón, mikor a titkos rendőrök közre kerítették.

— **Halálos kirándulás.** *Cernovicből* táviratozzák: Tegnap nagy szerencsétlenség történt a *Radauc* melletti *Falken* nevű kis hegyi kőszögben, amelynél egy ember életét vesztette, huszonkilencen pedig halálos sérüléseket szenvedtek. Egy harminc tagból álló társaság tegnap hajtkocsin kirándulást tett a hegyek közé. Lefelé jövet éppen egy meredeknél a fák felmondta a szolgálatot és a kocsi iszonyu sebességgel kezdett lefelé rohanni. Egy fordulónál azonban kiugrott a sinekből és utasaival lezuhant a völgy felé. *Grabscheit* bíró felesége az esés folytán iszonyuan összeroncsolódott s azonnal szörnyethalt, a többiek életveszélyes sérüléseket szenvedtek. *Radaucból* hoztak orvosi segítséget s a sebesülteket kórházba szállították. Legtöbbnek felgyógyulásában nem biznak az orvosok.

— **Asszonyok nyári foglalkozása.** Minden háziasszony egyik legfontosabb feladatának tekintik, évente legalább is egyszer fehérneműszekrényét alaposan kiüríteni és minden egyes darabot — ha az nem is lett használatra — keresztümosni. Sok vidéken szokásos a már mosott fehérneműt egy napig a tűre teríteni, ahol a napsugárnak azt, szorgalmas öntözés közben, fehérítik. Nálunk ez a módszer kevésbé szokásos, attól el is tekinthetünk, ha a fehérneműt jó mosószerekkel kezeljük, pl. a

Schicht-féle Asszonydícséret mosó kivonattal beázta, aztán Schicht-féle színezappannal (Szarvas vagy Kules-jeggyel) beszapannozva, jól ki mossuk és alaposan kiöblítjük. Ajánlatos még a fehérneműt mosás után Schicht-féle fehérítő szappannal (védjegye Hattuy a csillagban) kifőzni. A siker minden háziasszonyra nézve kielégítő lesz. A Schicht név kereskedik minden e név alatt előforduló mosószerek helyes alkalmazása mellett a tisztaság és-kártalanságért, valamint a teljes sikerért.

— **A szeszlámpa halottja.** *Sajó-Hídvégen* *Munk* Miksa földbírtokos felesége spirituszgőzön vasat melegített, miközben ruhája tüzet fogott és a szerencsétlen asszony elégett. — *Miskolcon* egy spirituszlámpa felrobbant és *Friedmann* Ignác városi hivatalnok *Aranka* nevű 18 éves sulyos égési sebeket szenvedett.

— **Bendőri hírek.** A keleti pályaudvar indulási oldalán ittas állapotban nagy botrányt okozott *Berze* Lajos vasúti munkás és testvére, *Berze* János honvédegyalagos. A háromra elősiető *Zsebő* József rendőrt is megtámadták, s az csak többek segítségével tudta megfékezni a részeg embereket. Mindkettőt ellen megindították az eljárást. — Ugyanekkor a keleti pályaudvar előtt okozott botrányt *Orbán* János bérkocsis, akit sebes hajtásért vont ki 'őre *Makkai* Bálint rendőr. A kocsis üteglenni kezdte a rendőrt és a zubbonyát összetépte. A vakmerő kocsis több rendőrt tudta megfékezni. — Ma délután összeesett a tőzsde-épületben a *Lloyd-kávéház* előtt *Mezei* Fülöp magánzó a sógorával, *Tusák* Sándor tőzsdéigynökkel. A szóváltás hevében *Mezei* kést rántott és combon szurta *Tusákot*, akit a mentők lakására vittek. *Mezei* ellen a rendőrség vizsgálatot indított.

Mert kő volt a szive Laurának.

Páris, július 25.

Mondjuk, hogy élt egy bölcs ember, aki igazán bölcs volt, mert poéta is volt. Mondjuk, hogy francia ember volt ez a bölcs. Mondjuk, hogy szeretett kaecgni a világon, de csak titokban kacagott, mert a legbölcsebb ember is gyáva. Mondjuk.

És ünnepet ült a világ, mert a világ szeret ünnepet ülni. Vigadozott a világ azon okból, mert élt egyszer egy trubadur, aki szép verseket írt és szép asszonyokat szeretett. Kőcos haju mai poéták megrészegülnek a szépséges gondolatlól, hogy ime milyen gyönyörűségcs dolog trubadurnak lenni. Ime hatszázszentendők után Petrarka előbb, mint valaha s Ég és Föld hirdetik Laura szépségét és kegyetlenségét.

Bolondok a kőcos haju mai poéták, de ez az ő dolguk. Az utolsó trubadur az első modern ember volt. Ha ma élne s francia volna, tőle tanulna reklámtudományt Bourget s minden színházban volna egy darabja. Ha magyar volna, ő zengené Geszt dícsőségét s ha mégis csak olasz szeretne lenni, többet beszélgetne magáról d'Annunziánál. Minden esetre ügyes és vagyonos poéta volna. De hát csak részegüljenek a kőcos haju poéták. Üljön ünnepet a világ Helsingforstól Nápolyig, Londontól Kolozsvárig. Üljenek ünnepet a felibrék, a rosettik, az olaszok és a franciák, a kisfaludysták és az Erdélyi Irodalmi Társulat tagjai. Mert nagy poéta volt azért Petrarka, ha zsiros is volt a karonoki stallumja s kegyetlen asszony volt Laura, ha még olyan angyal is volt ő. És a világ nem szereti, ha kijózanítják . . .

De csakugyan olyan kegyetlen volt-e Laura? Az a bölcs ember, akiről szólottam, jókat kacag most abban a normandiai faluban, ahol ő talán most a nyarat tölti. A bölcs ember egyszer életében szinte csunya bakot lött.

Ő volt az ünnepi ortátor egy francia gyülekezetben s fölállott, hogy Petrarka dícsőségét s Laura kegyetlenségét zengje. Ám a bölcs ember nem éppen ezt akarta. Hosszu éjszakákon tőprengett, hosszú nappalokon verejtékezett és kutatótt, mielőtt idejött. Bejárta azokat a napsugaras helyeket, ahol Petrarka örvendezett az életnek s ahol Laura imádkozott a Madennához s nevelte a gyermekeit. Régi bibliotékákban régen eltemetett papirlapokra, sárgult levelekre bukkant s a bölcs ember, aki mindig kacagott titokban a világon, hirtelen olyan hangosat kacagott, hogy önmaga is megijedt. Amit eddig csak sejtett, azt most már bizonyosan tudta. Petrarka nem volt az álmok lovagja s Laura déli asszony volt. A beözött költőkirály nem szeretett sokat sóhajtozni s a

déli asszony, a hiu és tüzes, még akkor is fölengedett volna, ha azok a bizonyos szonettek nem lettek volna olyan jégolvasztóan forrók s olyan boldondítóan szépek. A bölcs ember most már tudott mindent. *Laura nem volt kegyetlen.* Laura meghallgatta a trubadurt. És hogy a szonettek a be-teljesült csókok után is epkedők és fájdalommal voltak? Hogy ennek ki vagy mi volt az oka? . . . Talán a féltékeny férj. Talán a sanda világ. Talán Petrarka különös poétalelke, melynek szüksége volt a valódi vagy képzett boldogtalanságra. Hiszen annyi poéta van, aki csak keseregni szeret és tud. És annyi poéta van, ki pőzban áll mindig a pőzt őt magára még a hálóingjével egyidőben is, mert hátha éppen most figyel ide az irodalomhírtória . . .

Mondjuk, hogy a bölcs ember nagy eltökéléssel fogott az ünnepi orációba. Mondjuk, hogy le akarta szurni a több mint fál ezeréves hazugságnak a szörnyetegét. Mondjuk, hogy álmában megjelent neki fehér árnya a szonettek királynőjének s könyörgött neki:

— Te tudod már, hogy én nem voltam rossz, nem voltam kegyetlen. Te tudod már, hogy én visszaadtam a Petrarka csókjait. Óh szabadíts meg engem a sok száz esztendő bilincsek alól. Ne engedd, hogy még uj hatszáz évig, esetleg még tovább is átkozzanak a szerelmes emberek s hirdessék, hogy Laurának kő volt a szive.

Mondjuk, hogy a bölcs ember valóban nagy eltökéléssel fogott az orációba. De . . . De . . . Megborzadt, hogy mire vállalkozott. Szétrombolni egy hatszázszentendők nagy és szép hazugságot? Hát szabad ilyen tenni? Hát lehet ilyet tenni? Hogy hördülne fel vére szomjas dühvel a világ! . . . Hogy megköveznék őt . . . Eközben a bölcs ember elérkezett megszerkesztett beszédjének halálugrójához.

. . . Lehet-e, hölgyeim és uraim, hogy ezt a dicső, nagy, ékes, isteni embert és poétát ne hallgatta volna meg Laura, aki angyalszép volt, nemes, gyöngéd és szerelmes? Én azt hiszem, hölgyeim és uraim, hogy . . .

Mintha az egész természet reszketett volna a merénylet előtt. A bölcs emberrel forogott a világ. Látta a gyülekezetben a copfos, vaskalapos tudósokat, a fellegekben máskáló poétikus lelkeket, a holvilágfaló leány- és fiu-kamaszokat, no és látta a farizeusokat, a gyávákat és a butákat . . . A bölcs ember észretért s így folytatta a beszédjét:

. . . Igen, én azt hiszem, hölgyeim és uraim, hogy . . . lehet. Laura még ábitatosabban imádkozott, kerülte a költőt. Még jobban imádt a férjét és gyermekeit. Petrarka és Laura regényéhez nem tapadt a földnek salakja . . .

— Bravo! Éljen! . . .

Perecekig ujjongott a tömeg. Nagyon tetszett az oráció. A bölcs ember pedig hazasietett kacagni. Hahaha! . . . Hahaha! . . . A világ nem szereti az igazságot. Az emberek nemesek kortarsaik előtt álarcáskodnak, de maszkban kell előttük megjelenni a históriának is.

Mondjuk, hogy ez történt s így történt. Mondjuk, hogy otthon, Budapesten, Benedek János, a vidám és elmesés büszörményi követt, a kedves ember, a friss lantu poéta, vidám, bizalmas asztal mellett el tudná ennek az én történetemnek egy magyar mását is mondani. A magyar Petrarka és Laura esetét. Persze csak becseleszóra. Diskréten. A hazugságokat aki meg meri bolgynatni, jaj annak. A világ hazugságokban akar és tud élni. S óh, olimpiai istenek, mi is lenne e sáros és siralmas életből hazugságok nélkül? . . . Szép az élet, szép a dal, szép álmódva szeretni, szép az emlékezés hatszáz esztendőre, szép a trubaduri sors sok jóvedelemmel, szép a világú rend s jámbor trubadur volt Petrarka és kő volt a szive Laurának . . .

Ady Endre.

FŐVÁROS

(*) **A tüzoltók számának szaporítása.** A tüzoltóparancsnok már évek óta sürgeti a tüzoltók számának a szaporítását. A végleges rendezést nem csinálhatják meg, mert nincsen rá költség. A tüzoltói bizottság Almády Géza

tanácsos elnöklésével ma tartott üléséből előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a tüzoltóság-hoz egy tiszt, egy őrparancsnoki, egy csövezetői és husz tüzoltói állást még az idén szervezzon.

SZINHÁZ, ZENE

Budai Nyári Színház. A Budai Nyári Színházban holnap kedden, szerdán és csütörtökön *Apajune, a viszály* kerül színpadra. A csütörtökre kitűzött *Bubos paszirta* című életképet az *Apajune* rendkívül nagy sikere miatt a jövő hétre halasztották. *Faragó Jend és Feld Mátyás Az asszaltbetyár* című énekes bohózatában a címszerepet *Thury Elemér* a Király-Színház tagja, Smokkot pedig *Németh József* játssza. Az újdonságból már megkezdődtek a próbák.

A pozsonyi színház bérlete. Pozsonyból táviratozzák: A városi közgyűlés a pozsonyi színházat jövő évben kezdődő háromévi ciklusra Andorfi Péter eddigi főrendezőnek adta bérbé.

Az Ocskay brigádéros Amerikában. Az *Ocskay brigádéros* Amerikában is színpadra került. Igen érdekes ismertető cikket közöl erről a *Színház és Élet* e heti száma, amely változatos tartalommal jelent meg.

A színészegyesületből. A színészegyesület igazgatótanácsa szeptember 9-én tartja a nyári szünet után első ülését. Erre az ülésre a vidéki tanácsosok közül *Hevesi Gábort* és *Hunyadi Józsefet* hívták be. Ugyanekek lesznek a főlvételi vizsgálatok is. A vizsgálatra csak az engedélyeseket idézik meg. Új kérvényezők nem jelentkezhetnek.

IRODALOM

O Gyermekevédelmi dolgozatok. A gyermekevédelem Egye Magyarországon az állami gyermekmenhelyek szervezésével széles és nemes alapot nyert. A délvideki Fehér-Kereszt Egyesület, melynek gyermekpoliklinikája, jogsegélyező osztálya, gyermekgondozói tanfolyama országos figyelmet keltettek, a *Gyermekevédelmi dolgozatok* kiadásával urganumot akar teremteni, amelyben a szakemberek gyermekevédelem kérdéseire nyilatkozhatnak. Az eddig megjelent két füzet elsajjában *Ruffy Pál* miniszteri tanácsos ismerteti az állami gyermekevédelem vezér-eszméit. Dr. *Szama Sándor* s *Györbír Jend* részletezik az eljárást, melyet az árvaszülőknek követniük kell, hogy minden arra méltó gyermek az állam gondozása alá kerüljön és a méltatlan onnan kizárassék.

Nyiltér.

Üzletáthelyezés.

Igen tisztelt vendők szives tudomására hozzuk, hogy egyenruházati intézetünknek

IV., Kossuth Lajos-utca 14-16. szám alá helyeztük át.

Becses jóindulatukat továbbra is kérjük kitűnő tisztelőit

BLUM és TÁRSA

szerb királyi és József főherceg ő os. és kir. fensége udvari szűlői.

FRANCOIS
TRANSYLVANIA
SEC.

Az e rovat alatt közöltékeknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

A kottlingbrunnl versenyek. Holnap megint sekélyes versenyre van kilátás. Jelenlétként díjak, csupán a *Leobersdorfi* díj ötezer koronájért várható érdekesebb küzdelem. Az ezerektárszámú távolságon *Uncas*, *Bon ami*, *Fonoka* és *Royal Flush* találkozhatnak.

Legtöb esélye *Bon aminek* van ebben a futamban. A handicappban *Davensbergnek* erős mérkőzése lesz *Médiateur* és *Bátor* ellen. Az eladók versenyében *Vinga* fut a legtöbb kilátással. Az eladók akadályversenyében, a három-ezerkétszáz méteres pályán a *Mautner-istálló*nak van legtöbb kilátása.

Jelöltjeink ezek:

- I. Bátor—Ambrosius
- II. Médiateur—Davensberg
- III. Play or pay—Mendsee
- IV. Bon ami—Royal Flush
- V. Vinga—Semmi
- VI. Mautner-ist.—Mystery
- VII. Tokaj II.—Runaway Girl II.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Pétervár, augusztus 1.

Kuropatlinnak a cárhoz intézett 31-iki keleti távirata a következőket mondja:

A három japán hadsereg ma ismét megkezdte támadó mozdulatait. A déli arccén keményen védekezett utóórsunk, míg jelentékeny és tulnyomó ellenséges haderő fel nem lépett és lassanként visszavonulni volt kénytelen Hajsöng irányában. A Szinucsönnél álló orosz csapat délután három óráig állott ellen az ellenségnél a Kanhuallingnál levő orosz jobbszárny ellen intézett támadásának és nagy károkat okozott az ellenségnél. Ugy látszik, hogy *Oku* tábornok hadseregének főrésze hadoszlopokban vonul a Szinucsön-Hajsöng felé. A keleti harcélén a japánok támadólag léptek fel kufani állásuk ellen. Ott csoportosult főerejük jobbszárnyunk megkerülésére. Szaimacsi-Liaojang irányában is támadólag lépett fel az ellenség Rucsisaca mellett levő állásunk megtámadására. Szavahihető jelentések szerint a japánok *Inkauban* sok csapatot szállítanak partra több hadihajó védelme alatt.

Pétervár, augusztus 1.

Kuropatlin tábornoknak *Miklós* cárhoz intézett tegnapi keleti távirata jelenti:

A déli arccén balszárnyunk előőre, miután *Sancsenza* falunál kemény ütközete volt és miután állását kétszer megváltoztatta, rövid vonalon visszavonult Hajsöng irányában. Jobbszárnyunk utóórsát az ellenség nem üldözte, hanem megelégedett az ágyútűzeléssel. Szinucsöni jelentések szerint a küzdelem ott este 6 óra 45 percek megszűnt. Csapatunk állásukban maradtak. Legszűs jobbszárnyunk hadműveleteiről még nem kaptam jelentést.

Kopenhága, augusztus 1.

Ma éjjel *Fridrickshafen* előtt elvonult az orosz önkéntes hajóhad *Don* és *Uval* nevű cirkálóhajója, valamint két torpedónaszád. *Skagennél* megfordultak a torpedónaszádok és két hajókalauzzal *Fridrickshafenből* Örezundba mentek, míg a cirkálók folytatták utjukat.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Nyári szünet. *Katona Béla* koronaügyész-helyettes, ki mostanáig a m. kir. Kuria képviselte a koronaügyészséget, ma megkezdte nyolc hétre terjedő szabadságát. Helyette augusztusban és szeptemberben *Tassy Pál* koronaügyész-helyettes képviseli a koronaügyészséget. Dr. *Aczél Nándor*, a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírája hetheti szabadságideje után ma átvette a vizsgálóbírói osztály vezetését. Ugyancsak ma vette át a pestvidéki királyi ügyészség vezetését dr. *Haldes* Lajos királyi ügyész is.

§§ A megvádozt horvát bán. Abban az időben, amikor gróf *Khau-Hödervary* Károly Horvátország bánja volt, Zágrábban kis füzet jelent meg *Egy leőró a bán székben* címmel, amely kimédoztan támadást intézett *Hödervary* ellen, akit őrszakszággal s különböző visszaéléssel vádozt meg. Miután a bán magánbecsületét is megtámadva látta, sajtópórt indított dr. *Potocnik* horvát tartományi képviselő és

Korac szocialista-demokrata pártvezér, mint a füzet szerzői ellen. Az elsőbíróági tárgyalás azzal végződött, hogy *Potocnik* képviselőt, aki letagadta a szerződést, az irászakértők véleménye alapján fölmentették, ellenben *Koracot* rágalmaszás miatt elítélték tizennégy napra fogházra. A zágrábi főügyesség úgy a fölmentő, mint az enyhé ítélet ellen semmiségi panasszal élt s a beuyjított fölbebebezt szombatn tárgyalta a zágrábi felsőbíróóság. Ez Korac büntetését tizen-négy napra fölemeit tizhavi fogházra, a fölmentő ítéletet pedig megsemmisítette s *Potocnik* ügyében új végtárgyalás megtartását rendelte el.

§§ A kétél. *Eszék*ről táviratozzák: Az eszéki törvényszék ma halálos ítéletet hozott. Az elítélt *Novelic* Péter, aki egy férjes asszonynak volt a szeretője. Ugy az asszonynak, mint neki utjában volt a férj, akit azután közös akarattal meggyilkoltak. A bíróság *Novelicet* kötélhalálra, a bűnös asszonyt *liánövévi börtönrre* ítélte.

§§ *Haris Pál* hagyatéka. A két évvel ezelőtt elhalt *Haris Pál*, volt budapesti görög konzul vagyonának óriási részét, tudvalegőleg a *Harissionnak* nevezett jótékony és közmívelődési célokra szolgáló alapítvány javára hagyta s a melletti rokonairól is nagylelkűen gondoskodott. De a miniszterelnök magyar államkormányzati szempontból kifogásolta a *Harissionnak* olyan szervezetét, ahogy a végrendelező meghagyta, mert a gondnoki szervezet összeállítása s az egyes alapítványi célok meghatározása tekintetében, módosítások szükségesek. Ennélfogva az összes érdekeltek abban a módosításban állapodtak meg, hogy az 1,636,389 korona 51 filléri alapítványi vagyon az örök-hagyó nevének, született *Sotiriades Zsófia* halála után, a király, mint az alapítványok legfelsőbb öre jogán a magyar kormány főfelügyeleti jogának gyakorlása mellett, egy gondnoki szervezet kezelése alá kerül. A végrendeletet a megfelelő módosítások után az ötdik kerületi járásbíróóság mint hagyatéki bíróság is elfogadta s a napokban már ki is adta erre vonatkozólag a hagyatéki átadó végzést.

TÁVIRATOK

Az Egyesült-Államok és Törökország.

Konstantinápoly, augusztus 1. Az Egyesült-Államok kormánya már két év óta igyekszik a helyi követséget nagykövetséggé léptetni elő, de eddig eredménytelen, mert a porta a washingtoni török követséget nem akarja nagykövetséggé emelni ama kifogással, hogy az nagy költségekkel járna. Az igaz ok azonban az, hogy a porta meg akarja akadályozni, hogy az Egyesült-Államok nagykövetség utján és kis-ázsiai amerikai missziókkal Törökországban nagyobb politikai befolyást nyerjenek, különböző követelésekkel álljanak elő és nehezségeket okozzanak. Utóbbi időben az Egyesült-Államok ismét igyekeztek ez irányban, de a Yldiz és a porta az amerikai kormány sürgetése dacára passzív viselkedik.

A megyetanácsosi választások.

Páris, augusztus 1. Tegnap voltak a fővárosi választások. Félhivatalos jelentések szerint eddig 866 választási eredmény ismeretes. Megválasztottak 541 kormánypárti és 189 ellenzéki köztársaságít, 81 konzervatív. Pótválasztás 55 lesz. A kormánypártiak 64 mandátumot nyerneek és 25-öt veszítenek. A megválasztottak közt van *Combes* miniszterelnök, *Mougeot* és *André* miniszterek.

Páris, augusztus 1. A választások eddigi eredményei szerint a kormánypártiak 63 mandátumot nyerneek.

Nemzetközi technikusgyűlés.

Bern, augusztus 1. Ma gyűlt össze a városi tanácssteremben a különböző országokban érvényes és az ipari tulajdonjogra vonatkozó törvényes intézkedések egyesítését véget egybehívott nemzetközi technikus-gyűlés. *Brenner* szövetségi tanácsos, a szövetségi departament főnöke idévőzte a gyűlékezetet, melyen 10 állam képviselője jelent meg. Magyarországot dr. *Balla Lajos* má-

niszteri tanácsos, a magy. kir. szabadalmi hivatal elnöke képviseli. A tanácskozmány Morrellt, a szellemi tulajdon védelmére Bernben fennálló nemzetközi központ igazgatóját választotta elnökül. Az elnök rövid beszédében kiemelte, hogy a tanácskozmánynak nem határozatokkal kell hoznia, hanem csak kívánalmakat és javaslatokat előterjesznie és formulázni. Naponként ülést tartanak. A tanácskozmány idejét négy-öt napra számítják.

Bánffy zágrábi diszpolgársága.

Zágráb, augusztus 1. Az ellenzék a mai községi ülésen indítványt tett, hogy báró Bánffy Dezsőt utolsó beszéde miatt foszszák meg diszpolgárságától és fejezzék ki neki rosszaságukat. Rövid vita után kijelentette Mosinsky polgármester, hogy ha sajnálja is, hogy Bánffy beszédében a közjogi viszonyokban való járatlanságot tanusított, az indítványt mégsem bocsáthatja szavazás alá, mert az ellenzék a városi rendtartás 16. szakaszával. A törvénynek az a helye, amelyre a polgármester hivatkozott, pontosan sorolja fel azokat a dolgokat, melyek miatt valakit polgári jogától meg lehet fosztani.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 1. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladatott buza, tiszavideki 11.20—11.35 K., uj 11.25—11.45 K., mosoni és győri 10.85—11.15 K. Rossz, uj, tót feivideki 8.30—8.40 K., pestmegyei 8.30—8.40 K., különféle magyar 8.—8.25 K., tengeri 7.55—7.75 K. Zab 7.50—8.10 K., válogatott 8.50 K.

Bécs, augusztus 1. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 636.75. Magyar hitelrészvény 748.50. Bécsi bankjegyesület 278.50. Union-bank 516.—. Länderbank 516.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 425.—. Déli vasút 82.50. Elbavölgyi vasút 420.50. Északnyugati vasút-részvény ——. Dohányrészvény 343.—. Rimamurányi vasút 493.50. Alpesi bányarészvény 434.50. Májusi járadék ——. Magyar koronajáradék 99.40. Osztrák koronajáradék 97.—. Lombard ——. Török sorsjegyek 127.50. Német birodalmi márka 117.31. Napoleon d'or 19.03.

Berlin, augusztus 1. (Gabonatözsde.) Buza szept-re 175.— márka (10.26 korona), októberre 174.50 márka (10.29 korona). — Rossz szept-re 141.25 márka (8.20 korona), októberre 141.75 márka (8.31 korona). — Zab szept-re 141.50 márka (8.30 korona), októberre 141.75 márka (8.31 korona). — Tengeri amerikai mixed szept-re ——. márka (119.— korona), szeptemberre 119.50 márka (7.01 korona). — Olaj októberre ——. márka (— korona), májusra ——. márka (— korona). — Spiritusz — márka (árfolyam 117.30 korona per 1000 márka.) Irányzat: Minden tartott.

Páris, augusztus 1. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasút ——. Uj török-konzol ——. Egyiptomi járadék 106.45. Osztrák Länderbank ——. Párisi bankrészvény 1171.—. 3%-os francia járadék 97.70. 4%-os spanyol járadék 85.73. 3%-os uj törleszhető járadék ——. Crédit foncier de France 676.—. Alpesi bányarészvény ——. 4% 1890. román kölcsön 99.—. Görög kölcsön ——. Váltó Osztrákországra % 1/4. Váltó Amsterdamba 206.56. Váltó Brüsszleire % 1/4. De Beers 476.50. Chartered 67.75. 5%-os bolgár kötelezvény 418.75. Magyar aranyjárdék 100.35. Déli vasút ——. Váltó Londonra 252.40. Osztrák aranyjárdék 101.77. Török sorsjegye 151.50. Meridional vasút 724.—. 4%-os olasz járadék 102.95. Ottoman-bank 565.—. 3%-os francia járadék 97.70. Osztrák földhitelintézet ——. Déli vasút elsőbbségi kötvény 319.—. 4%-os 1896. román kölcsön 99.—. Dohányrészvény 374.—. Váltó Bécsre 104.12. Váltó német piacokra 122.09. Rio 13.26. East Rand 189.—. Randfontein 48.75. Magyar jelzálogbank 541.—. Az irányzat nyugodt.

Berlin, augusztus 1. (Esti forgalom.) 4%-os magyar aranyjárdék 97.60. Magyar koronajárdék ——. Osztrák hitelrészvény 200.40. Osztrák-magyar államvasút 135.80. Déli vasút 17.50. Északnyugati vasút ——. Elbavölgyi vasút ——. Osztrák bankjegy készpénz ——. Buhstehtadri ——. Orosz bankjegy 216.—. (Utlimo.) Lombard ——.

Frankfurt, augusztus 1. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok májusra. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 200.60. Osztrák-magyar államvasút ——. Déli vasút 17.80. Német bank ——. Disconto 187.90. Drezdai bank ——. Berlin kereskedelmi bank ——. Gelsenkirchener 220.40. Harpeni 207.90. Laura-kohó 252.50. Olasz járadék ——. Hibernia 246.30. Az irányzat szilárd.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Bihari. Az adómentes szesznek csefgyártására való felhasználása külön engedélyhez van kötve. Az engedélyt a pénzügyigazgatóság adja meg. Mielőtt az engedélyt megadnák, a kérvényező köteles az államkincstár részére biztosítani azt az ügyet, amely az engedéllyel való visszaélés által veszélyeztethető. A biztosíték mérve a kéthavi időtartam alatt átlag szükséges alkoholmennyiség után hektolitereként 90 koronában állapítandó meg. — Érdeklődő. A hittanokból mindkét vallás lényegét áttekintheti. A régi lelkész-nél kétszer kell bejelentenie tanuk előtt a kilépést, aztán jelentkezhetik az új lelkésznel. — Sch. A Cégeknek ajánljuk. — Postás. A posta-és táviratigazgatóság nem vesz föl egyelőre gyarkorokjelölteket, mert a létszámban nincs üresedő. — 314.017. számú előfizető. A fővételi vizsga kiterjed azokra a tárgyakra, amelyeket a kereskedelmi iskolában nem adnak elő a reáliskolában megkívánt tüzetességgel. — B. L. Octave Mirbeau Tréviéresben született 1848-ban. 1872-ben egy bonapartiista lap munkatársa lett. Huszonhét éves korában pedig St.-Girons alprefektusa, de a republikánusok győzelme után lemondott és azóta az irodalomnak él. 1883-ban *Les Grimaces* címmel hetilapot indított, amelyben nagyon hevesen támadta az opportunusokat. Hírlapiról tevékenységéből kifolyólag sok párbaja volt. Első regényét, a *Jean Marcellint* alig vették észre. A *Lettres de la Chaumière* című novellás kötete alapította meg hírnevét. Nálunk különösen *Egy szabályos naplója* című erkölcsrajzát és *Az úlelet úlelet* című darabját ismerik. — *Civillista*. Nem nekünk való. — B. K. Kisunkalháza. 1. Megirtuk annak idején, hogy a Szent-István-kórház a IX. kerületben, a Gyáli-úton van, az újonnan megnyitott szanatórium az István-úton és hivatalos neve: Istvánúti Szanatórium. Nagyon meglehetti különben sem könnyű dolgunkat, ha az érdekeltek nem kísérik figyelemmel a vonatkozó rovatot. 2. A kiedőhivatalban intézkedtünk. — *Budai előfizető*. Cégekét e helyütt nem ajánlhatunk. Tessék szemmel tartani a hirdetési rovatot. — N. A. Végvár. Ha beadvány alakjában terjesztette be a miniszterülethez, kérje el az iktatószámot és annak a segítségével sürgesse ügyének az elintézését az illető ügyosztályban. Ha privát levélben adta elő a dolgot, nyujtsion be pótlólag kérvényt és a kikért iktatószám révén tartsa ébren az ügyet. — *Remetei birtokos*. Székelyudvarhely. Még nem állapították meg véglegesen.

KÖZGAZDASÁG

Az olasz borvám. Az olasz kereskedelmi tárgyalásokban a *Neue Freie Presse* értesülése szerint, fordulat áll küszöbön. Az olasz kiküldöttek belátták annak a lehetetlenségét, hogy Ausztria-Magyarországtól külön kedvezményt kapjanak az olasz borra, ezt a kívánsgot tehát elejtették. Most arról van szó, lehetséges-e oly általános kedvezményt nyujtani, mely egy kisebb mennyiségű olasz bornak behozatál házasítási célokra lehetővé teszi. Erre nézve most lesznek behatóbb tanácskozások. Mint az említett lap írja, csak arról lehet szó, hogy rövid néhány évre, mintegy átmenetileg adassék valamelyes általános kedvezmény, mely azonban csak speciális jellegű olasz boroknak tenné lehetővé a behozatalt.

— A román tengerikivitel megtiltása.

A romániai hivatalos lap, mint Bukarestből jelentik, királyi rendeletet közöl, amely a tengeri kivitelét további rendelkezésig betiltja. Az előbbi kötések azonban még lebonyolíthatók. Egy másik rendelet a törköly és olajpogácsa kivitelét Verciora határállomáson tiltja meg. A tengerikivitel tilalma a budapesti és a bécsi tözsdét váratlanul érte. A budapesti tözsde a román rendelet hatása alatt erősen emelkedő árfolyamokkal nyílt meg. A tengeri (augusztusra) 7.18 (szombaton 6.76), uj tengeri 7.19 (szombaton 6.84) árfolyamán állott. Természetesen a buzaárfolyamra is nagy hatással volt a rendelet. Az októberi búzát, amely szombaton 10.05-ön állott, 10.28-on jegyezték. A román tengeri kivitel tilalma folytán Magyarország, amelynek Románia volt a legközelebbi és leelőzőbb forrása, kénytelen lesz tengeriszükségletét Fiumén át Laplata-tengerrel s amerikai kukoricával fedezni. A kivitel tilalomra az adott okot, hogy Romániában a rendes tengerteráznak mindössze 40 vagy 50 százalékára számítá-

nak. Az előbbi kötések, amelyekben Magyarország és Dánmetország érdekelve van, 200.000 métermázsára becsülik, ennek a lebonyolítását a kiviteli tilalom nem akadályozza.

Az Első Leánykiképzési Egylet m. sz. gyermek- és életbiztosító intézet. (Budapest, VI. Teréz-kört 40—42. sz.) Juliusban 2,338.000 korona értékű biztosítási ajánlatot nyujtottak be és 1,729.400 korona értékű új biztosítási kötvényt állítottak ki az intézetben. Biztosított összegek fejében 74.336 korona 91 fillért fizettek ki. 1904. január 1-től 1904. július 31-ig 12,946.900 korona értékű biztosítási ajánlatot nyujtottak be és 10,911.200 korona értékű új biztosítási kötvényt állítottak ki. — Biztosított összegek fejében 511.679 korona 92 fillért fizettek ki. — Az intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nevével foglalkozik a legelőzőbb díjtételek és legelőzőbb feltételek mellett.

Sorsolás. Bécsből táviratozzák: Az 1860. évi államsorsjegyek mai húzásánál a következő sorozatszámok huztak ki: 31 89 97 103 108 233 420 618 765 782 1074 1157 1184 1295 1361 1464 1481 1537 1579 1587 1596 1601 1604 1617 1659 1683 1809 1906 1909 1966 2075 2122 2161 2271 2325 2367 2450 2469 2483 2491 2493 2495 2623 2625 2690 2712 2820 2866 2888 2894 2922 2947 2997 3156 3158 3177 3186 3191 3323 3332 3382 3386 3446 3516 3576 3593 3955 4015 4082 4088 4237 4360 4654 4680 4773 4850 4889 4895 4962 4976 5092 5178 5276 5472 5474 5007 5627 5643 5679 5713 5899 5922 6162 6210 6227 6252 6392 6467 6761 6946 7495 7573 7625 7804 7857 7948 8129 8353 8380 8536 8596 8609 8633 8660 8706 8777 8864 8905 9089 9177 9232 9411 9419 9441 9449 9517 9550 9633 9648 9663 9710 9744 9890 9912 9963 9967 10053 10078 10081 10095 10131 10184 10194 10199 10224 10260 10377 10394 10585 10669 10750 10875 10939 10950 11281 11321 11344 11416 11421 11522 11581 11649 11944 12038 12100 12245 12254 12338 12345 12498 12721 12761 12772 12859 12872 13020 13027 13142 13201 13212 13217 13248 13619 13700 13717 13757 13780 13782 13829 13874 14002 14041 14667 14071 14096 14224 14344 14414 14432 14466 14638 14779 14794 14810 14851 14862 15030 15105 15151 15189 15309 15321 15347 15351 15376 15382 15393 15583 15649 15678 15693 15739 15759 15766 15784 15803 15887 15920 15984 15990 16007 16011 16131 16849 16861 16924 16941 16999 17009 17137 17197 17268 17381 17476 17516 17544 17622 17695 17732 17783 17948 18221 18270 18330 18471 18584 18692 18852 19009 19079 19032 19159 19192 19229 19260 19556 19695 19780 19901. Az itt felsorolt 270 sorozatra eső nagyobb nyerményhuzások folyó évi november 8-án lesznek.

Rómából jelentik: Az olasz vöröskereszt-sorsjegyek húzásán a 20.000 líras főnyermény az 1695 sorozat 9. számára, a 2000 líras második nyermény a 7967 sorozat 9. számára jutott. 1000 korán nyert 3823 sorozat 34. sz. és 8755 sorozat 50. szám.

Napirend.

Naptár: Kedd, augusztus 2. — Rómal-katolikus: Alfonz. — Protestáns: Gusztáv. — Görögorszag (Julius 20.): Illés prófeta. — Zsidó: Ab. 21. — Nap kel: 4 óra 23 percek. — Nyugszik: 7 óra 16 percek. — Hold kel: 9 óra 58 percek este. — Nyugszik: 10 óra 16 percek reggel.

A miniszterek nem fogadnak. A képviselőház háznyitása fogad 11—12 óráig. Nemzeti Szalon nyitva 9-től este 8 óráig. Belépő-díj 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság művelési szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Nemzeti Múzeum. Régiségtár nyitva 9 óráól d. u. 1-g. A könyvtár történelmi és irodalomtörténeti kiállítás megtekinthető d. e. 9 óráól délután 1 óráig. Belépő-díj 1 korona. — Néprajzi tár (Csillag-utca 3.) nyitva 9 óráól délután 1 óráig. Belépő-díj 1 korona. — Növényvár (Széchenyi-utca 1. sz.) megtekinthető kutatók számára díjtalanul 9 óráól délután 1 óráig. Többi táral megtekinthető 1 korona díj mellett.

Technológiai iparmúzeum nyitva 9—1-g. Iparművelési múzeum nyitva 9—1 óráig.

A földtani intézet múzeuma a Stefánia-úton nyitva 9—1-g. Belépő-díj 1 korona.

Nyitandó könyvtárak zárua. Az aquinumi ásatások és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endre. Helyiérdeklő vasut a Pálffy-térről.

Földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut. 14.) nyitva délelőtt 9—1-g. Belépő-díj nincs.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-kört 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 óráól 12 óráig és délután 3 óráól 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetésű árusításokat is eszközöl) a városi Igazgatóságban (vasár- és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 óráól 12 óráig és délután 3 óráól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénnytársaság V. Váci-kört 23. szám).

REGÉNY

KÉT SZENVEDÉLY

Írta: APRAXIN JULIA grófnő

(3)

Bussac grófné rögtön bemutatatta Charcot vikontot a leányának. Ez a név, egyesülve annak a személyével, akit most maga előtt látott, végképp megzavarta Juliát; de mindenkinek a szeme elől el tudta rejteni azt, ami szívében végbemert; — és a fiatalberhez menve örömet fejezte ki, hogy viszontláthatja.

Bussac kisasszony megváltozott arca telán még többet mondott szavainál, mert Armand a maga részéről mintha belezavarodott volna, hallván Julia dallamos hangjának büvös csengését és belemélyedve tekintetével annak a csudálatos teremtnék mélységes szemébe. De mit mondjon neki? A grófné és a márkí gyűltek őket. A fiatalok szerencsésére egy látogató csakhamar véget vetett zavaruknak.

Bussac grófnénál jó volt és bizalmas kis szalonja hamarosan megtelt emberekkel és mivel legjobban akkor vagyunk egyedül, amikor nagy társaság nyüzsgő körülöttünk, Armand és Julia örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy leüljenek egymás mellé és elmondják egymásnak először is azt, hogy az évek hosszú során át, amíg távol voltak egymástól, hányszor gondoltak arra az édes érzésre, amely őket gyermekkorukban egybefűzte és visszaemlékeztek boldogan arra a sok apró semmiségre, amelyeknek anyyi a bájja, mintán a napok, hetek és hónapok mulnak és egyszer csak találkoznak újra a költészet és a szerelem korában.

Armand is beszélt Juliának találkozásukról a pályaudvaron és az ibolyabokrétáról; megkérdezte tőle, vajjon megőrizte-e azokat a virágokat, amelyekkel kifejezte iránta való szerelmes gyöngédségét.

Julia, aki irtózott a hazugságtól és éppenséggel nem látott okot arra, hogy eltárgyolja az igazságot, nyíltan bevallotta a vikomtnak, hogy elvette az ibolyáit. Armand hévvel köszönte meg a rekonstrukciónak ezt a bizonyítékát és megesküdött neki, hogy mindig ott érezte szívében iránta való ideális vonalmát; de ezental csakis azért fog élni, hogy őt szeresse egyetlen mély szerelemmel.

Julia elragadtatva attól, hogy Armandban az ő saját érzelmeinek a visszhangjára talált egészen átengedte magát a boldogságnak, amely a lelkét eltöltötte.

Elbűvölten hallgatta annak a szenvedélyes szavait, akit mindig szeretett szívének némaságában.

Armand szerelmes szavaira édes és gyöngéd szavakkal felelt és szerelmes pillantásaira becéző pillantásokkal.

Mindketten elfelejtették, hogy emberek vannak körülöttük.

Armand csak Juliát látta; Julia csak Armandra gondolt.

De volt valaki a szalonban, aki nem fordította el a ruhát a szemét.

La Feuillade báró átható szeme, mérges tekintete figyelte őket gonoszul, ugyanaz a La Feuillade, aki megkérte volt Julia kezét.

De mielőtt tovább mennének, hagyjuk magukra az emberek egy részét az ő csévegésükkel, másokat az ő szerelmes beszélgetésükkel, La Feuilladeot a féltékenységgel és foglalkozunk kizárólag azzal, hogy lefessük olvasóinknak Armand de Charcot vikont jellemének a főbb vonásait, hogy olvasóink maguk ítélhessék meg vajjon Armand méltó volt-e, vagy sem Bussac kisasszony szemérmére.

Armandnak nem volt rossz szíve; vagyis az volt a szó teljes értelmében, amit rendszer derék fiúnak szoktunk mondani, de semmi egyéb. Mindenütt szellemes, szeretetreméltó és finom, meglehetősen nagy mértékben vannak meg benne ezek a fényes tulajdonságok. De sok benne a hiúság és a rendkívül nagy a vágy benne arra, hogy tessék. Jelszava: tetszeni és szeretetni.

Célcsoport, mint a pelyh, amelyet a szél

szárnyaira kap, a szerelem csak játék neki, amelyet messzire elvet magától, mihelyt megelégette.

Néha mintha magát is megcsalná és azt hiszi, csakugyan szerelmes; de az ő képzelt szerelmének legszebb idejében megesküdi vele, hogy egy szép este elalazik szerelme örökkévalóságának szent meggyőződésében, másnap pedig legnagyobb meglepetésére arra ébred, hogy nyomatát sem találja szívében annak az érzelmeinek, amelyről egészen jóhiszeműen azt képzelte, hogy tartós lesz. De az állhatatlanság nem egyetlen hibája Charcot urnak; van ő benne még egy-két jellembeli gyöngécs, amely miatt szoréval és szegénykedik, a nélkül, hogy uralkodni tudna rajtuk. Különbösen nagyon kell ismerni őt, hogy rájöjjön az ember erre a gyöngéjére, amelynek a leleplezését az energiának olyan tökéletesen eljártott látszatával gyakorolta be, hogy ismerkedő legnagyobb részének még a bizalmasabbjának is egészen más véleménye van róla, mint amelyet megérdemel.

Éppen azért La Feuillade báró, aki mindig irigylet Charcot vikont külső varázsát és sok lódtáit, különös buzgósgot fejtett ki, hogy levalaszsa azt a csalékony felületességet, amelyvel a csábító ifjú fel tudta magát ékesíteni és tökéletlenségeit leplezni; azokat a tökéletlenségeket, amelyeket Armand ügyesen tudott elfedni egy gondosan ápolott zománc vastag rétege alá. La Feuillade, aki meglehetősen éleselméjű volt és szinte agyafurt a látásában és ítéletében, nagyon jól ismerte Armand jellemének ezeket a pontjait és csak jó alkalomra várt, hogy ezt Charcot kárára kiaknázza.

Mintán elég sokáig figyelte már Armand és Julia lelkesültségét, lángoló pillantásait, élénk beszélgetésüket s nem bírván tovább az ingerültségével, felállott s izgatottan ide-oda járkált a szalon sarkából a másikba s valami bosszútervet forralt az agyában a két teremtné ellen, akiknek a boldogsága és az öröme fölkelte a féltékenységet és a végtelenségig felforralt a haragját.

Meg kellett őket zavarni minden áron és elválasztani őket örökre; de hogyan fogjon hozzá? Mit eszeljen ki? . . . Semmit sem tudott kigondolni!

Izgatottsága, amely a szívében rágódott, megzavarta az esztét és megfosztotta lelkének vidámságától.

Mindent elkövetett, hogy lecsillapítsa magát, hogy vissza szerezze azt az önuralmat, amely ahhoz szükséges, hogy eszáttervet eszeljen ki, amelylyel a gyöngémet biztosítsa neki.

Ugy látzik rá is talált arra, amit keresett, mert kisvártatva felállott oda ment Bussac kisasszonyhoz és üdvözölte; aztán úgy tett, mintha csak akkor vette volna észre Armandot.

— Hogyan, ön az Charcot! — kiáltott fel — Mióta van itt Párisban és hogyan szánta rá magát arra, hogy ott hagyja Bécsot és a szép bécsi nőket? . . . Csak ideiglenesen marad nálunk, vagy pedig belép a külügyminisztériumba?

És e szavak után egy török székbe ült, amely ott volt Armand mellett.

— Nem — felelte Charcot — nem szándékozom itt maradni. Csak legfőbb tiz-tizenöt napig időzöm itt; ügyeim elintézése végett jöttem.

— Néhány ügy végett — mondta La Feuillade. — Ah, igen, igen, értem . . . Az emberek sok mindenféle elintézni valója van, mielőtt megházasodik.

Julia elsápadt, s a báró meglátta ezt . . . André nagyon zavarba jött.

— Ugyan Charcot, ne adja hát a titkolódzót! Bécsben mindenki tud az ön szerelméről Lowenstern hercegnő iránt és hitemre ő is jó szívet van önhez; bele van bolondulva önbé. Mikor legutoljára Bécsben jártam, vagy néhány hónappal van már annak, Klotild hercegnő egyik bizalmas barátja, mikor egy napon önként, ön és szerelme, a Pratorben arra lovagoltak, így szólt hozzám: „Szerény Klotild! Ha Charcot vikont nem venné el feleségül, akkor igazán a legvégére hiszem képesnek; ez igazi regényes szerelem; ez az őrzékenység menő szenvedély.“ Láthatja kedves Armand, hogy nem tagadhat el olyasvalamit, amiről az egész világ tud, különben nincs is szemiféle elfogadható ügy, hogy továbbra is eltit-

kolja házasságát párisi barátai előtt. Búske lehet a választására. Lowenstern hercegnő föltétlenül egyike a legszebb nőknek, akit valaha az életben láttam. Egyike ő ama búske északi szépségeknek, akik első látásra hatnak és elbűvölnek. Leírhatatlan tekintete mindazokra, akik találkoznak vele, delejes befolyást gyakorol, amely ellen nincs védelem. Másrésztől az ő királyi női termete, márványkeble, gyönyörteljes idomai mind, miad szerelmes gondolatokat ébreszt . . . Vegyük még ehhez az ő megvesztegető mozdulatainak kétségtelen báját, amely vonz, taszít és elbűvöl egyszerre, ezeket a mozdulatokat, amelyek eddig mindeidőig csak megférték; mert végre is csupán ön Armand, tudta meghódítani eddig ezt a megfértethetetlen nőt, igen csakis ön és erre búske lehet! . . . Nem volt ez könnyű győzelem. Ami engem illet, annyira helyeslem az ön választását, kedves barátom, hogy egészen nyíltan megvallom, ha nem előzőtt volna meg, talán azok sorába merlem volna állani, akik a párisian Klotild hercegnő kezére törekedtek . . . Mikor lesz az esküvő?

Armand fagyos hangon felelt:

— Nincs még elhatározva.

— Mindig csak titkolódzások, kedves Charcot; de mire is való az! Hiába tagad: bécsi barátaim mindenről értesítenek, ami ott történik. Így hát egészen pontosan tudom, hogy ön két hónapot mulva veszi el Lowenstern hercegnőt. Különbösen is ő maga hirdette ezt mindenkinek; és azon a napon, amikor ön Párisba jött, ő wig-iú kastélyába vonult Cschorozsába, hogy ott kedvére kisírassa magát ama hetek alatt, amíg távol lesz tőle . . . No látja kedvesem, teljesen tájékozva vagyok mindarról, ami önre vonatkozik; hagyja hát abba a tagadást!

E szavak után La Feuillade meghajolt, fordult el és otthagya Armandot és Juliát örülve annak a zavarnak, amelyet Charcotnak okozott és még inkább örülve annak a fájdalomnak, amelyet Bussac kisasszony arca visszatükrözött, miatt az Armandnak Klotildhoz való szerelméről és a hercegnőnek iránta való örült szenvedélyéről beszélt.

Julia megsemmisülten hallgatott annak a hatása alatt, amit megtudott.

Megsebbezve legszentebb érdekében és abban a fenékli hitében, amelyet arról táplált, akit titokban korai gyermekségétől olyan gyöngéden szeretett, egyetlen szót sem tudott szólni . . . A legkülönbözőbb érzések, a leggyötrőbb gondolatok kavargtak szívében és agyában.

Nagyon szenvedett; de sokkal büszkébb lévén, senkire sem engedte le szemérmét és észrevette volna annak a fájdalomnak, amely belül emésztette, látszatra nyugodt és hideg maradt.

Bussac kisasszonynek ez a méltóságos magatartása erősen hatott Armandra, bár jó ideje hozzászólt már ahhoz, hogy az asszonyokat megcsalja, vagy jobban mondván, hogy gyermekjátéknak tekintse szerelmük és könnyeiket.

Megértette, mennyire föltette van ez a szép fiatal leány, akit olyan gyakran hordozott a karjai között, amikor még gyermek volt és úgy hitte, most érzi szívében az igazi szerelem első fákadását.

Sokáig nem tudott szóhoz jutni.

Mit is mondjon az olyan teremtné, mint amilyen Julia? Hinn-e ő hazug esküvéseknek? La Feuilladenak annyira természetes beszéde, Charcot zavart feleletei, mostani hallgatása, mindez csak arról győzte meg, hogy Armand az őzintéség teljes hiányával bánt vele, hogy Armand nem járt el gyöngéden, mert semmi oka sem volt arra, hogy őt megcsalja; Bussac kisasszony szerelme és büszkesége tiltakozott egyszerre az ilyen eljárás ellen.

Egy titkos hang azt sugta Charcot vikomtnak, hogy Juliát nem lehetne egykönnyen meggyőzni azután a párbeszéd után, amelynek tanuja volt; de azért megpróbálta mégis, hogy így beszéljen hozzá:

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

A Dunagőzhajózási társaság közli, hogy az alacsony vízállás miatt a személyszállító hajók Karlóca állomást már nem érinthetik, miért is ezen állomást holnaptól kezdve a személyforgalomra nézve további intézkedés be kellett vezetni.

Szuszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 48.50 korona pénzben, 49.50 korona áruban. — Bécsben a kontingentiát készáru 47.40 korona pénzben, 47.60 korona áruban.

Vetőmagvak. (Mautner Ödön jelentése.) A nagy hőség és szárazság folytán élénkebb hangulat a forgalom terén nem érvényesülhetett. Németországból, Csehországból és Sziléziából a löhercönvény állásáról a legszomorúbb hírek érkeznek. A növények idő előtt elvirágoztak, a gabók pedig üresek. Rossz terméstől tartanak, ami az utolsó napokban rohamosan felszökken áruban máris kifejezésre jut. Mult évi termésű löhermagért jelenleg 50 kilogrammért 80—85 koronát kérnek. A gazdák jól felfogott érdeke azt parancsolja tehát, hogy előzetes állásába ne becsülözzanak. A lucerna-vetőkentek állásáról szintén igen kedvezőtlenek a hírek és ha az időjárás mielőbb jobbra nem fordul, a magféléknél is jelentékeny áremelkedés várható. Őszi borsó minőség szerint 8.50—9.— korona. Őszi búkköny 11.—12.—korona 50 kilonként az állomás. Muharmag: megbízható, magas csiraképeségű magból már vajmi csekélyek a készletek, minek következtében ilyen minőségű vetőmagnak ára olyannyira emelkedett, hogy ma 18.—20.—korona az 50 kilogrammonként való jegyzés Budapesten. Biborhère szilárd, egy tételt az állomás 50 kilogrammonként 18.25 koronáért adtak el. Baltacim ugyan ezen az alapon 14.50 koronáért, mustármag, tarlórépamag, pohánka (hajdina) változatlan. Jegyzések nyersárúért 50 kilogrammonként Budapesten: Vöröshere 80.—85.—, lucerna 60.—70.—, muhar 18.—20.— Téli borsó 9.—10. téli búkköny 13.—14.—, kukoricák 11.—, pohánka 11.—, köles 8.50, mustármag 12.—, biborhère 20.—22.—, lófogu tengeri 10.—, spergula 11.—, tarlórépamag 44.—50.—korona.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor cég jelentése.) A már országos csapással vált állandó szárazság, mely a tengertermést jórésben tönkretette, a burgonyaterméknek pedig beláthatatlan károkat okozott, a répát is veszélyes fenyegetés és mivel a szeszgyártásnál felhasználásra kerülő minden nyersanyag veszélyeztetve van, a szeszpiacra nagyobb hausa állt be és ez még korántsem nyert befejezést. A gyárosok tartózkodók és különösen a jövő évi szállításra kének igen magas árakat. Mai nagyban való jegyzésünk azonnal való szállításra 44.—44.50 korona, szeptember—márciusi kötésre 44.50—44.75 korona hordóval együtt, per 10.000 literfokunkint készpénzfizetésre a budapesti állomásokra szállítva. Egyes barcelok 1 koronával drágábbak.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénzüri részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 2305 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 46 f.-től 50 f.-ig kivételesen — kg.-ként, (vagy 38 K.-től 49.—K.-ig páronként), középmínőségű ürü 42— f.-től —45 f.-ig kivételesen — f. kg.-ként vagy 32.—K.-től 37 K.-ig páronként, kosokért — f.-től — f.-ig kivételesen — f.-ig vagy —K.-től — K.-ig, középmínőségű gypjas — f.-től — f.-ig kivételesen — f. kg.-ként vagy —K.-től — K.-ig páronként, kosok legjobb minőség — f.-ig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok 25—30 fillér, páronként — korona, szerbiai juhok páronként 14—25 korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért — f. kg.-ként kiv. f., (—K.-ig páronként), kiselajezett juhokért 37—38 f. kg.-ként (18—24 K. páronként), kosokért — fillér kg.-ként (—korona páronként. — Az irányzat lanya volt.

Sertés-konsumvétel jelentése. (A székesszövetségi sertésvásár és községvidéki intézősége.) Augusztus 1-én. Fölhajtás összege 486 drb sertés, — darab süldő. Működő napi eladátn maradvány 39 darab sertés, 23 darab süldő, összesen 525 darab sertés, 23 darab süldő. Eladott 508 darab sertés, 2 darab süldő. Eladátn maradvány 17 darab sertés, 21 darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak szilárdak. — Következő árak jegyzettek: Zsirtsertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül 89.— K.-ig, II. rendű 290—350 kilogramm fillérig, II. rendű lejeltezett — fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 92—96 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 87—94 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 88—90 fillérig,

süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogrammon felül —86 fillérig, könnyű 140—300 kilogramm 64—86 fillérig, süldő —96 fillérig, fiatal 40 kilogramm fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, elősúlyban értendőik.

Bécsi sertésvásár. A holnapi sertésvásárra előreláthatólag 5200 hízott és 4000 fiatal sertést fogunk felhajtani.

Bécsi vágómarhavásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott 3915 db magyar, 812 darab galíciai, 10 darab németországi szarvasmarha. Árak: kilogrammonként elősúlyban magyar hízókör — K., I. rendű minőségű 72—77 K., kiv. — fillér, II. minőségű 64—71 fillér, kiv. III. minőségű 52—62 fillér, galíciai hízókör — fillér, I. minőségű 74—78, kivételesen — fillér, II. minőségű 66—73 fillér, III. minőségű 60—65 fillér; német hízókör — fillér, I. minőségű 78—84, kiv. —87 fillér, legeleje 85—87 fillér, II. minőségű 66—86 fillér, III. minőségű 58—65 fillér. Silányabb minőségű hízókör 50—56 fillér, parasztörök — fillér, levágot török — fillér. Bika 60—77 K., kivételesen —84 K., tehén 12—66 K., kivételesen — K., bivaly 38—52 K. Az árak métermaizsánknint, elősúlyban értendők, fogyasztási adóval együtt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, augusztus 1.

Emelkedő irányzat mellett 10.000 métermaiza buza került a forgalomba 20—40 fillérrel magasabb árakkal.

Rozs jegyzése 15—20 fillérrel magasabb. Tengeri 80—50, zab 15 fillér és takarmányra 15 fillérrel emelkedett.

Eladott:
Uj buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 83 k. 10 K. 95 f., 100 mm. 82 k. 10 K. 70 f., 150 mm. 81 k. 10 K. 70 f., 1500 mm. 81.5 k. 10 K. 90 f., 500 mm. 81.5 k. 10 K. 59 f., 3000 mm. 82 k. 10 K. 85 f., 300 mm. 82 k. 10 K. 85 f., 400 mm. 81.8 k. 10 K. 70 f., 600 mm. 82 k. 10 K. 72½ f., 100 mm. 82 k. 10 K. 70 f., 100 mm. 82 k. 10 K. 80 f., 300 mm. 81 k. 10 K. 70 f., 100 mm. 81 k. 10 K. 65 f., 400 mm. 81 k. 10 K. 60 f., 500 mm. 81 k. 10 K. 45 f., 200 mm. 81 k. 10 K. 67½ f., 500 mm. 81 k. 10 K. 80 f., 700 mm. 81 k. 10 K. 75 f., 500 mm. 81 k. 10 K. 45 f., 200 mm. 81 k. 10 K. 65 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 65 f., 100 mm. 80.5 k. 10 K. 50 f., 1800 mm. 81 k. 10 K. 65 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 65 f., 100 mm. 80.5 k. 10 K. 60 f., 200 mm. 80.5 k. 10 K. 60 f., 300 mm. 80.5 k. 10 K. 70 f., 200 mm. 80.5 k. 10 K. 52½ f., 100 mm. 80 k. 10 K. 62½ f., 100 mm. 80.5 k. 10 K. 55 f., 150 mm. 81 k. 10 K. 55 f., 100 mm. 80.5 k. 10 K. 50 f., 300 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 50 f., 500 mm. 80k. 10 K. 70 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 65 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 57½ f., 100 mm. 79.3 k. 10 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 10 K. 40 f., 200 mm. 77.5 k. 10 K. 25 f., 100 mm. 77.5 k. 10 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 10 K. 55 f., 500 mm. 78 k. 10 K. 50 f. felső.

Pestmegyei: 400 mm. 80.5 k. 10 K. 55 f., 100 mm. 80.5 k. 10 K. 80 f., 300 mm. 80 k. 10 K. 42½ f., 200 mm. 80 k. 10 K. 42½ f., 600 mm. 80 k. 10 K. 52½ f., 500 mm. 80 k. 10 K. 52½ f., 100 mm. 80 k. 10 K. 50 f., 150 mm. 78 k. 10 K. 25 f., 1500 mm. 78 k. 10 K. 30 f., 100 mm. 77 k. 15 K. fillér.

Bácskai: 1500 mm. 79.5 k. 10 K. 70 f., 300 mm. 79 k. 10 K. 70 f., 400 mm. 77 k. 10 K. 50 f.

Bánsági: 400 mm. 80.5 k. 10 K. 70 f., 1500 mm. 79.5 k. 10 K. 70 f.

Szerbiai: 2000 mm. 79 k. 10 K. 40 f.

Dogár: 3000 mm. 79 k. 10 K. 20 f.

Román: 6000 mm. 82 k. 10 K. 82½ f., 5000 mm. 81 k. 10 K. 82½ f., 5000 mm. 81 k. 10 K. 60 f., 4000 mm. 80 k. 10 K. 75 f., 4000 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 5000 mm. 79 k. 10 K. 65 f., 3000 mm. 79 k. 10 K. 65 f., 4000 mm. 79 k. 10 K. 57½ f.

O-buza. O-becsei: 3000 mm. 77.2 k. 10 K. 40 fillér.

Mind három hónapra. Rozs. 1400 mm. 7 K. 80 f., 100 mm. 7 K. 80 f., 200 mm. 7 K. 75 f., 100 mm. 7 K. 75 f., 100 mm. 7 K. 70 f., 500 mm. 7 K. 75 f., parításra.

Zab: 200 mm. 7 K. 15 f., 100 mm. 7 K. 10 f., 200 mm. 7 K. 05 f., 100 mm. 7 K. 05 f., 200 mm. 6 K. 95 f., 100 mm. 6 K. 80 f., 100 mm. 6 K. 86 f.

Repece: 125 mm. 10 K. 85 f.

Tengeri: 500 mm. 7 K. 25 f., 500 mm. 7 K. 30 f.

Készpénzfizetés mellett. A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

Buza	MÉRÉS	50 kilogramm ára		50 kilogramm ára	
		K.-től	K.-ig	K.-től	K.-ig
Tiszavidéki	76	10.25	10.40	79	—
•	77	10.35	10.50	80	10.60
•	78	10.45	10.60	81	10.65
Fehérmegyei	76	10.25	10.35	79	—
•	77	10.30	10.45	80	10.50
•	78	10.45	10.55	81	10.55
Postvidéki	76	10.25	10.35	79	—
•	77	10.30	10.45	80	10.45
•	78	10.40	10.55	81	—
Bánsági	76	10.15	10.30	79	—
•	77	10.20	10.35	80	10.50
•	78	10.35	10.50	81	—
Bácskai	76	10.30	10.45	79	—
•	77	10.40	10.55	80	—
•	78	10.45	10.65	81	—
Szerb	76	—	—	81	—

Egyéb gabonaemlék	50 kilogramm ára		
	K.-től	K.-ig	
Rozs	uj elsőrendű	7.70	7.10
•	középmínőségű	7.60	7.—
Árpa	takarmányára, I. r.	6.40	6.50
•	másodrendű	6.25	6.25
Kéles	elsőrendű	6.80	6.35
Zab	középmínőségű	—	—
Tengeri	tefelöldő	6.65	6.75
•	tefelöldő uj	—	—
•	fehér	—	—
•	új román vagy bolgár	—	—
•	cinquantin	—	—
Repece	káposzta	10.25	10.85

A határidőzlet folyamán a következők kötések történtek:

Októberi buza	10.36—10.41—10.46
Áprilisi buza (1905)	10.60—10.71—10.76
Októberi rozs	8.08—8.13—8.18
Októberi zab	7.18—7.21—7.32
Szeptemberi tengeri	7.22—7.32—7.33
Májusi tengeri (1905)	7.22—7.31—7.33

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsde:

Októberi buza	10.36—10.37
Buza áprilisa (1905)	10.60—10.62
Októberi rozs	8.08—8.09
Októberi zab	7.22—7.24
Augusztusi tengeri	7.25—7.26
Májusi tengeri (1905)	7.26—7.27

Délután fél 5 óraker zárul:

Októberi buza	10.48—10.49
Áprilisi buza (1905)	10.78—10.79
Októberi rozs	8.21—8.22
Októberi zab	7.26—7.72
Augusztusi tengeri	7.26—7.27
Májusi tengeri (1905)	7.24—7.35

A budapesti értéktözsde.

A mai előtözsde minden ösztönzés híján és a keletkezési hateréről érkezett kedvelten jelentésekre, valamint a gabonaárak emelkedésére üzletellen tartózkodó irányzattal folyt le és kötés nem történt. Délben berlini jegyzésekre igen csekély forgalom mellett az irányzat tartott maradt. Valuta és ércáru változatlan. A helyiértékek piacán gyengült az irányzat. Első Magyar Általános Biztosító-Társaság-részvény alacsonyabb árak mellett kínálták.

Előtözsde. Üzletellen, tartózkodó.

Déli tözsde. Csendes. Osztrák hitelrészvény 636.—637.—. Osztrák-magyar államasut r. 633.—. Közüti vaspálya 569.—. Városi villamos vasut 326.50—327.— K.

A helyi értékek piaca gyengült. Pannónia viszontbiztosító r.-t. 2000.—. Danubius hajó- és gépgyár részvénytársaság 173.—. Magyar fegyver- és gépgyár r.-t. 324.—322.— K.

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizetlek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 6.—8.— korona, 8 napra 6—8 korona, 1904. augusztus hó végére 14—16 korona.

Utöltözsde. A 4 órai zárakor maradt: Osztrák hitelrészvény 636.75. Magyar hitelrészvény 747.—. Leszámítolóbank 450.50 Rima-murányi vasmű 490.50. Osztrák-magyar államasut 633.—. Közüti vaspálya 569.—. Városi villamos-vasut 326.50 korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

	Államadósság.		Magyar államadósság.	
	Péna	Áru	Péna	r
Aranyf. med.	—	—	1870. áll. ny.-k.	—
aug.-ra	118.75	119.25	200 K.-ár	308.—
Koronajárak	97.15	97.55	Magy. fölté.	—
Korona. állm.	—	—	acrtm.	97.76
aug.-ra	97.10	97.50	Horr.-szl. jels.	—
Korona. állm.	89.—	89.50	Div. kötv.	98.—
Vaskapu-közl.	83.25	83.25	Tiszai nyer.-köts.	162.—

Table with financial data including 'b) Osztrák Államrészleg', 'c) Egyéb nyilvános kölcsönök', and 'Bankok'.

Table titled 'Takarékpénztárak' listing various savings banks and their financial status.

Table titled 'Biztosító-társaságok' listing insurance companies and their assets.

Table titled 'Malmok' listing mill operations and their production.

Table titled 'Bányák és téglagyárak' listing mines and brickworks.

Table titled 'Vasmű- és gépgyár-részvények' listing steel and machinery shares.

Table titled 'Különböző vállalatok részvényei' listing various company shares.

Table titled 'Közlekedési vállalatok részvényei' listing transportation company shares.

Table titled 'Sorsjegyek' listing lottery tickets and their values.

Table titled 'Pénzjegyek' listing banknotes and their denominations.

Table titled 'Pénzjegyek' listing banknotes and their denominations.

Table titled 'Pénzjegyek' listing banknotes and their denominations.

Table titled 'Pénzjegyek' listing banknotes and their denominations.

Table titled 'Pénzjegyek' listing banknotes and their denominations.

Table titled 'Pénzjegyek' listing banknotes and their denominations.

Table titled 'Pénzjegyek' listing banknotes and their denominations.

Table titled 'Pénzjegyek' listing banknotes and their denominations.

Table titled 'Pénzjegyek' listing banknotes and their denominations.

Table titled 'Pénzjegyek' listing banknotes and their denominations.

Table titled 'Pénzjegyek' listing banknotes and their denominations.

Arthur elestéről, a romániai tengeri kiviteli tilalomról érkező hírek, az osztrák hitelintézet felévi mérlegbejelentése...

A déli tőzsdén kedvezőbb berlini jelentésekre egy kissé javult az irányzat, később azonban ismét üzletlenség lépett előtérbe.

Zárulat nyugodt, tartott. Prágai vasmű 2245. Wienerbergi 794. A magánkamatálh 3 1/2-3 1/8 %.

Bécs, aug. 1. (Magyar értékek zárulata) 4 2/3 % aranyjárdék 118.85. Magyar koronajárdék 97. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161. 4 1/2 % magyar föltéhermentesítési kötvény 97.70.

Bécs, aug. 1. (Osztrák értékek zárulata) 4 2/3 % papírajárdék 99.40. 4 2/3 % ezüstjárdék 99.35-100.15. 4 1/2 % osztrák aranyjárdék 118.95.

Berlin, augusztus 1. (Zárulat) 4 2/3 % papírajárdék 100.50. 4 2/3 % ezüst járdék 99.50. 4 1/2 % osztrák aranyjárdék 101.60.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 1. (Zárulat) 4 2/3 % papírajárdék 100.50. 4 2/3 % ezüst járdék 99.50. 4 1/2 % osztrák aranyjárdék 101.60.

Hamburg, augusztus 1. (Zárulat) 4 2/3 % osztrák járdék 100.30. 1860. sorsjegy 153.20. Déli vasút 17.20.

Frankfurt, augusztus 1. (Zárulat) 4 2/3 % osztrák járdék 100.50. 4 1/2 % osztrák aranyjárdék 101.60.

A budapesti kőbányai serteskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 1. A sertesüzlet irányzata: esőndes. A) Hízott sertesek ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli sulyban) ...

108-109 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 107-108 fillérig.

Sertésleltés szám: 1904. július 30. napján volt készlet 35.925 darab. - 1904. július 31. napján felhajtott 402 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

- Julius 31. -

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter a sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatósághoz Petrovay László pénzügyi segédtitkár pénzügyi titkárrá, Weiner Mór és Dávid András pénzügyi számellenőröket a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatal, illetve a máramaroszigeti m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez pénzügyi számvizsgálókká végleges minőségben, Joseffy Jenő pénzügyi számgyakornokot pénzügyi számtisztá, Sándor Dénes budapesti lakost pedig segélyjelölt pénzügyi számgyakornokká a miskolci m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez ideiglenes minőségben, a segesvári pénzügyigazgatósághoz Csiba Mór pozsonyi lakos végzett joghallgatót pénzügyi fogalmazgyakornokká ideiglenes minőségben, - a m. kir. igazságügyminiszter Oláh Imre altiszti igazolványával ellátott m. kir. esendőörömestert a nagybottmyi járásbírószékhez irnokká, - a pozsonyi kir. ítélőtábla elnöke Bokros Ferenc végzett joghallgatót ezen ítélőtábla területére, - a győri kir. ítélőtábla elnöke dr. Tenzinger József tolnai lakos ügyvédjelöltet a győri kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká, - az egri m. kir. pénzügyigazgatóság Perger Endre egri lakost az egri kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségben díjtalan gyakornokká, - a zalaezerségi törvényszék elnöke az alsólendvai járásbírószékhez állandó hites tolmácsul a vend nyelvre Halász János nagypalainai lakos, nyugalmazott esendőörömestert nevezte ki.

Pályázatok. A szentgotthárdi adóhivatalnál adótszti állásra 14 nap alatt, - a kolozsvári ügyészségnél alügyészi állásra két hét alatt, - a nagymihályi járásbírószék irnok állásra 4 hét alatt, - a szekszárdi pénzügyigazgatóságnál hivatalsszolgai állásra 8 hét alatt, - a dunaföldvári adóhivatalnál segélyjelölt számgyakornoki állásra 2 hét alatt, - a székesfehérvási adófelügyelőségnek szemellenőri állásra 14 nap alatt, - a szegedi adóhivatalnál ellenőri állásra 14 nap alatt adandók be a kérvények.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. - Augusztus 1. -

Table with columns: Állomások, Ma reggel 7 h, Előző 24 órá, Hőmérséklet, m.m. mm.

Jelek magyarázata: K = kelet, Ny. = nyugat, D = dél, É = észak. A felbőzt: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult.

Advertisement for 'FÉRFI és NŐI' medicine, 'nemibetegségek', 'férfygenység', 'impotencia' by Dr. KAJDACS, Budapest, IV., Kiglyó-n. 5. (Klotild-pal. I. em.)

Az előtőzsdén ismét a legnagyobb üzletlenség arakodott. A kedvtelen hangulat okai a Port-

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1904. augusztus hó 2-án.

VÁROSL. NYÁRI SZÍNHÁZ.
Nyáral Antal és Ferenczi Károly fellépésével
A hét Schützinger.
Látványos énekes bohózat 5 felv.
Kezdetre 7 1/2 órakor

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
Apajuna, a vízi szellem.
Nagy látványos operette 3 felv. vezetésben.
Kezdetre 7 1/2 órakor.

SZT.-LUKÁCSFÜRDŐ, BUDÁN
SZIMFONIA HANGVERSENY
Kezdetre d. u. 8 órakor. Vége este 10 órakor.

CIRCUS BEKETOW
Kedden este 1/8 órakor
3 Cotrell, 2 hülye, 1 ar, az ő fennemadís mutatóványaikkal
Ivov. A kihívó iskola. az úróváron Mlle Gusta de Botoni.
The Howarth Nielsens, eredeti bohóé és bohóc. Talyeg
és Manolo urak, nagyszerű batond-ugrók 10 lovón és az
óriási elefánton keresztül. Miss Marquis az ő nagyszerűen
légmentett 6 ponyjával. **Trío Newman**-szonációs mutató-
ványaikkal 4-szeres légnújtón

ŐS-BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. u. 6 órától reggel 4 óráig.
Ma, kedden, augusztus 2-án:
A nagy variató-színpadon fellépnek:
JOHNSON és DEAN
néger-gigerek.
Smart, az amerikai csodagy.
Miss Violet Wagner, a londoni l'Empir színház tagja
A dam, a Canari társaság, a repülő konyha.
A legnagyobb majom-csofia.
és a többi remek attrakció.

FOLIES COMIQUE!
AZ USZMESTER TITKA és a Das Laufmadel
Moulin rouge à la Paris.
Nagy cake-walk verseny,
Nagy kártya, francia színház, új képek.
Katonazenekar és különféle zenekarok.
Belpénz 60 fillér. Kedvezményes jegyek a városi özsdekben.

A „THE GRESHAM”
londoni életbiztosító-társaság kimutatása üzleti fejlődéséről és a biztosítások alapján kifizetett összegekről
1848-1902.

Időszak	Kifizetett összegek	
	Korona	biptostított tőkeje
1848-58	7,996	97,357,512
1858-68	30,697	294,358,800
1868-78	34,704	355,468,200
1878-88	57,004	482,421,600
1888-1902	102,844	862,143,384
1848-1902	233,245	2,091,749,496

Pnspektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket állít ki, továbbá ajánlati nyomtatványokkal díjmentesen szolgál a magyarországi fiók Budapestben, valamint ennek ügynőiségei az ország minden nagyobb városában.

A „THE GRESHAM” londoni életbiztosító-társaság magyarországi fiókjának igazgatósága Budapestben, a társaság új palotájának felépítéseig IV. Ferenc József-utca 27. szám.

Gyógyítható a sérv?
Mindenestre, ha jó sérvkötőt viselünk. Eppen ezért jól válogassuk meg a forrást, a honnan a sérvkötőt beszerezjük. A „Pollitzer” által feltalált s legújabbán megjavított amerikai rendszerű **gummi sérvkötő**
— amely kizárólagos szabadalmat nyert — a leghíresebb orvosi tekintélyek véleménye szerint a legjobb, mert dacára annak, hogy a sérvet kimozdíthatatlanul visszatartja, kellemetlen nyomást nem gyakorol, ugy éjjel, mint nappal hordható. Sok esetben teljes gyógyulást vont maga után, mit számtalan köszönő irattal bizonyíthatunk.
Ára: egyoldalunak .. 7 és 10 frt
kétoldalunak .. 10 és 16 frt
Rendelésnél — amely utánvétellel s titoktartással eszközöztetik — megadandó az övméret, s hogy a sérv mely oldalon van.
Pollitzer Mór és Fia
cs. és kir. kiz. szabadalmazott orvosi kötszereszek
Budapest, V/9. Deák Ferencz-utca 10.
Legrégibb cég. Alakult 1858-ban. Árjegyzék ingyen.

Magyarnak Pécs, Németnek Bécs. Ne küldjük pénzünköt külföldre.

Legalkalmasabb úri ajándék (1/4-a természetes tágyságnak) szivarok, szelence, gyufatartó, szebkés, szivarvágó és írón. valódi esztétik művészi kivitelben 32 korona. Kisebb összeállításban és pedig szelence, gyufatartó és szálka 40 k. Remek kivitelű szivarok, szebkés, valódi esztétik.
SCHÖNWARDL IMRE
magyar órásmester és ókszorgyáros, PÉCSSET 12.
Nagy képes Árjegyzék ingyen.

A 21108. számú
„Fűrészelő gép bányászati célokra”
című 1900. augusztus 21-ről kelt magyar szabadalomra **vevők vagy engedményesek kerestetnek**
Szíves ajánlatokat „W. A. 4670” jelleg al. Mosse Rudolf, Bécs, I. Seilerstätte 2. továbbít.

Paris külföldességek.
Párisban időztem alkalmával beszerestem a legjobb eredetű párisi modelleket és így abban a helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthesem. Minden nálam vásárolt cipőfért 1 évi írásbeli jótállat vállalok, hogy a felsőbb rovedése ki van zárva. ha GUZI-kezeséssel beköni, idő előtti elszakadása esetén ingyen megcserélem.
Minden vidéki rendelést vagy teljeszen portonkatonaszen vagy kivanatra 1 pár elegáns cipő samfát mellékelek ingyen. Nem megfelelő kiseresek vagy a pénzt visszaidom.
Hogy mindenki meggyőződjék világhírű GUZI-kezesem jószágáról, mindenki ki ömetve velom kám, 1 tégely GUZI-kezesét és 10 db azaz eredeti fényképfelvételeit elküldött Árjegyzékem külföldi legyűző és bízománya. Legponkossabb mérték, ha harmincban egy papírra hívva a lábaltal körvonatát lerajzoljuk.
Párisi divat elegáns sévrő, fűsűs v. gombos, selyem-betéssel, női 4.50
Kivágot készítesem szalon-lakk v. snom bőrcipő..... 2-
Gyermekcipő, magas, 3 évig 1-
Szegebbő, magas, gyermek, fűsűs, szegecses, 7 évig fűsűs, női 3.80
1.50, 8-10 évig 2-
AGULÁR IGNÁC
Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.
a Rétság-kórház templomával szemben.

Ár	Ár
Férs-cipő: Borjúbőr, víz, sima vagy betétes..... 3.-	Elegáns borjú vagy víz, fűsűs..... 3.20
Szalonnák, sévrő, fűsűs vagy cugos 4.-	Boxbőr, cugos vagy fűsűs 4.-, gombos..... 4.50
Sárga, bagariabőr, fűsűs vagy cugos..... 4.-	Pincérgép, szegecs, cugos..... 1.50
Box, sévrő vagy lakk, fűsűs 2.80	Borjúbőr, katonabakacs 2.50, boxbőr 4.50
Női-cipők: Zengebőr, cugos vagy fűsűs 3.-	Box, sévrő vagy lakk, fűsűs 3.50
Box, lakk, sévrő, gombos 3.50	Sztrike vagy drap szarvasbőr, fűsűs 3.20
Sztrike vagy drap szarvasbőr, fűsűs 3.20	Lakk, sztrike, spanglicsípő 1.50
Lakk vagy lakk, regatón 2.-	Lakk vagy bőr, kivágot cipő 2.80
Sárga, női, fűsűs vagy cugos 3.20	Gyermek-, sport- és komotépek nagy választékban. Weg nem felelté árut kiseresek vagy a pénzt visszaidom. - Kérje nagy fényképes Árjegyzékemet ingyen és bérmentve.

A 12233. számú
„Eljárás és készülék köröm-, pata- és cipővasalások előállítására”
című, 1898. január 8-ról kelt magyar szabadalomra **vevők vagy engedményesek kerestetnek**
Szíves ajánlatokat „W. O. 4616” jelleg al. Mosse Rudolf, Bécs, I. Seilerstätte 2. továbbít.

KATAPHORESE
Uj gyógymód!
Félfájdalmatlan gyógyhatás
IDEG-, NEML,
bőr-, vörbetegeknek, bukákóros (siphilis) betegségek, szifertózs utóhatás és férfiai gyengeséget állapokat impotencia gyökere gyógyításra. Tapauntatit rátkázás és gyors eredményeké folytán honerárunk teljes gyógyítások után íszóthet. Előszórt intézetünk szakszerű gyógyterápiával.
Budapest, Teréz-körút 44., I. emelet.
Dr. Mitzger Tivadar
memórány vesztésé alatt nyitva egész nap.
Levelekre díjtalanul válasz.

Déli vasut.
A háló- és közvetlen kocsi forgalma a Budapest d. v. pályaudvarról, az 1904. évi nyári menetrendben. Junius hó 15-től kezdve.
I. II. oszt. hálókocsi Budapest d. v. — Velenceze (Venezia) között. Pragerhof-Nabresina-Cornoson át. Budapest d. v. indul este 8 óra 00 perc, Velenceze érkezik d. u. 2 óra 10 perc. Menetidő: 16 1/4 óra. Velenceze indul d. u. 2 óra 10 perc, Budapest d. v. érkezik d. u. 9 óra 55 perc. Menetidő: 19 1/4 óra.
I. II. oszt. közvetlen kocsi Budapest d. v. — Franzensfeste között négy I. oszt. hálókocsi. Pragerhof-Margurion át. Budapest d. v. indul este 8 óra 00 perc, Franzensfestebe érkezik d. u. 12 óra 17 perc. Menetidő: 16 1/4 óra. Franzensfestéből indul d. u. 5 óra 58 perc, Budapest d. v. érkezik reggel 9 óra 55 perc. Menetidő: 16 óra.
I. II. oszt. közvetlen kocsi Budapest d. v. — Velenceze (Venezia) között. Pragerhof-Nabresina-Cornoson át. Budapest d. v. indul este 8 óra 00 perc, Velenceze érkezik d. u. 2 óra 10 perc. Menetidő: 18 1/4 óra. Velenceze indul d. u. 2 óra 10 perc, Budapest d. v. érkezik d. u. 9 óra 55 perc. Menetidő: 19 1/4 óra. Budapest d. v. Abbazzia — Piume között. Pragerhof-St.-Péteren át. Budapest d. v. indul este 8 óra 00 perc, Piume érkezik d. u. 9 óra 57 perc. Menetidő: 18 1/4 óra. Piume indul este 7 óra 52 perc, Budapest d. v. érkezik d. u. 9 óra 55 perc. Menetidő: 14 óra.
Budapest d. v. — Triest között. Pragerhofon át. Budapest d. v. indul reggel 8 óra 00 perc, Triest érkezik este 9 óra 10 perc. Menetidő: 18 óra. Triest indul reggel 7 óra 55 perc, Budapest d. v. érkezik este 9 óra 20 perc. Menetidő: 18 1/4 óra.
Budapest d. v. — Pakrács között. Nagykánissa-Baroson át Budapest d. v. indul este 10 óra 00 perc, Pakrács érkezik d. u. 1 óra 30 perc. Menetidő: 16 1/4 óra. Pakrács indul d. u. 3 óra 50 perc, Budapest d. v. érkezik reggel 6 óra 30 perc. Menetidő: 15 1/4 óra.
A legjobb új és egyszer használt ZSÁK vízhatlan ponyva legelőcsöbben kapható FISCHER J. ponyva- és zsák-árúházában = BUDAPEST, V., Náder-utca 31-33.
Veszek Állandán, minden mennyiségben, használt zsákok és beosorolók ajakra használt tornászzsákokat. Fonyvákölösztetőket. Legszökebb kizsgálás.
ALAPITVA 1832.

Butor Ehrentreu és Fuchs testvérekéél Bpest, VI. Teréz-körút 8. (Andrássy-át kúszaléon.) Képes Árjegyzék ingyen.

!! Helyiségváltoztatás !!
Mintán jelenlegi helyiségem a vevők nagy látogatásán folytán szűkekné bizonyít, ennél fogva építáru-biztetemet augusztus 15-től Múzeum-körút 27 alá helyezem át. Addig is régi árúraktáramból az árúkat igen olcsón ajánlidom, mert ezek az árak a végeladást áraknál is kevesebbek.

Ár	Ár
Férs-cipő: Borjúbőr, víz, sima vagy betétes..... 3.-	Elegáns borjú vagy víz, fűsűs..... 3.20
Szalonnák, sévrő, fűsűs vagy cugos 4.-	Boxbőr, cugos vagy fűsűs 4.-, gombos..... 4.50
Sárga, bagariabőr, fűsűs vagy cugos..... 4.-	Pincérgép, szegecs, cugos..... 1.50
Box, sévrő vagy lakk, fűsűs 2.80	Borjúbőr, katonabakacs 2.50, boxbőr 4.50
Női-cipők: Zengebőr, cugos vagy fűsűs 3.-	Box, sévrő vagy lakk, fűsűs 3.50
Box, lakk, sévrő, gombos 3.50	Sztrike vagy drap szarvasbőr, fűsűs 3.20
Sztrike vagy drap szarvasbőr, fűsűs 3.20	Lakk, sztrike, spanglicsípő 1.50
Lakk vagy lakk, regatón 2.-	Lakk vagy bőr, kivágot cipő 2.80
Sárga, női, fűsűs vagy cugos 3.20	Gyermek-, sport- és komotépek nagy választékban. Weg nem felelté árut kiseresek vagy a pénzt visszaidom. - Kérje nagy fényképes Árjegyzékemet ingyen és bérmentve.

Agulár David BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 6/a.

Legszökebb Legjobb Legolósöbbe PAPPAN PAPPAN PAPPAN

1 Szeszshajtózó vasgő 3 db 10.00
1 kivethető matraccal 1.90
1 rugó paplan 2.50
1 cachmir paplan 3.50
1 szatin 3.90
1 atlasz cachmir 4.50
1 selyem atlasz paplan 8.50
1 fodres selyem át. papl. 12.50
1 jó váson paplan lepőző 1.90
1 faneli ágylakró pokróc 2.50
1 papjún 5.50
1 jó lepőkróc 4.50
1 téli pokróc 4.50
1 szep fall szőnyeg 7.50
1 szőnyeg nél aggóbb 5.-
1 tengerfű matracc 4.50
1 africue 5.-
1 lövés 12.-
1 abak képor függőy 3.-
1 ..... 1.50
1 ..... 4.50
2 Ágy, 1 amsalbertő beaurt 5.50
3 ..... 12.-
1 nagy szobanőnyeg 2.50
1 ..... 5.50
1 ágylake I. 0.55
1 táskure ágylake 1.50
1 mtr. jó futónőnyeg 4.-
1 75
GICHNER JÁNOS paplan, matracc, és kárpitászra vasalósz. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. szám.
Árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendeléseknél postaköltségekkel, nem totális árak kiseresítéssel, vagy a pénzt visszaidom.

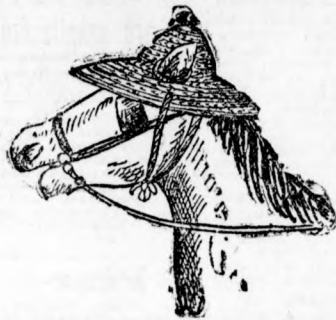
ROSENTHAL H. utoda

katonai egyenruha és felszerelési intézetében

BUDAPEST, V., Akadémia-utca 3.

Fiókiüzletek: Pozsony: Hid-u. 4. Székesfehérvár: Kossuth-u. 18.

Tiszti és önkéntesi egyenruhák szolid és esinos kivitelben a legpontosabban készíttetnek. **Kivánatra árjegyzékkel és felvilágosításokkal készséggel szolgálók.**

Kinek lova van, óvja meg forróság ellen és vegyen az Országos Állatvédő Egyesület által ajánlott

lókalapot

Kattler Bernát

kalapgyárosnál

Budapest, IV., Károly-utca 6-7,

Központi városház,

darabja **K 1.50-től**

feljebb.

A pozsonyi felső keresk. iskola,

melynek végbizonyítványa **egyévi önkéntesi** katonai szolgálatra jogosít és melynek eddig végzett tanulói legelsősorúul kereskedő, gyári és bankári cégeknek vagy közhivatalokban és a mezőgazdaságban nyertek alkalmazást, 1904. szeptember 1-én 20-ik évfolyamát nyitja meg. Az intézetet a múlt iskolai évben 179 tanuló látogatta, köztük 143 vidéki, kiknek **jó családoknál való elhelyezése** ügyében az igazgató készséggel jár a szülők kezére. Minden iránt tájékoztató évi jelentés levelező-lapon is kérhető.

Pozsony, 1904. július hó,

Jónás János, igazgató.

Kaiser-Borax

Naponkénti használatra a mosóvízben.

A vegyileg tiszta Császár-Borax a legtermészetesebb, legenyhébb és legegészségesebb szappinó- és szódaból, a vizet megpuhítja, meggyógyítja a kérges és tisztánlábort, puhává és fehérre változtatja. Bevált antiszeptikus szer a szájjal és fogakkal ápolásra és orvosi használatra. Víznyázás a beavatásnál! Csak 15, 30 és 75 filleres csomagokban van, kimerítő használati utasítással. **Kárton néki! Sohasem kapható! Tovább: Pasta Macis-zsappan, Császár Borax-zsappan, Lilium-zsappan, Tolsa-zsappan, Császár Borax-fogszappan és parfümöztető Borax-zsappan. Az egyedüli előadott Ausztria-Magyarország részére: GÖTTLIB VOITH, Bécs III.**

Dr. FÜREDI Titkos betegségek

impotencia, nemi és női bajok **legqualiták alább specialistája.** Rendel: 9-4, este 7-8; Bpost, IV., Váci-utca 22. Vegyi- és górcsói vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Mérsékelt díj.

NITS-féle Iolya-Crémét ma már minden előkelő hölgy ismeri. Ezzel a készítménnyel a bőr tisztább és tisztább válik, az arcot, így dobos 1 korona. Kapható: Nits János gyógyszerésznél Szamosújvár és Török Józsefnél Budapest, király-utca 12.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden azó egyszeri felkutatás naponta 4 fillér. Vastagabb betűkből 8 fillér. Székesfehérvári telefon-sz.: 56-12. Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeggel kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóvaltal mind közölni kell.

Levelezés.

Melyik hatalm
eznek leánya hajlamos szeretői kereké gúnyok 40 óra fővárosi ismerlel. igazgatót aki hálaiból gazdagon támogatná, jövőjét megállapítaná. Kimerítő pontos cím ajánlatot lehetleg fényképpel. "Szereplő" vagy "címre a kiadó-hivatásba kerék. Titkár: 20098

Betöltendő állások.

Tanonc
Kunstädter Vilmos papírkereskedésbe felvételt. Jössfél-kör 7. 80095

Tanonc
felvételt illetékes bádócs és szerelőnél Gerölc-utca 2. bolt-szám 7. Somogyi. 2324

Keresek

Ér. családhoz több évi gyakorlati bíró okl. tanítónő 4 gyermek melk. II. polg. IV., II és I. elemi. perfect német tudás megkívánatik. Fizes 50 korona havonként és teljes ellátás. Oklevél és működési bizonyítvány másolata dr. Verme Döszhöz, Récsegye. Bismegye küllendők. Pályázati határidő augusztus 10-ig. 80053

Állást keresek.

Gyakorolt
nőruha szabónő ajánlok akár vidékre is. Bismegye megkeresek Üllö-ut 5. II. s. 3233

Tanörögnyökség

ajánl magas képességgel rendelkező nyelvismerő bíró okl. tanítónőket, nevelőket, gyermek-kereskedőket és búneket Keleti Igadó, Nagymező-utca 34.

Üzletek.

Csemegéüzlet
falnővel, kőbancárkál egy-kétkeve a Nagykirályi, pazarfőnyesen berendezve, 70 forint manifurálonnal, családú fogyni miatt mildon eladó. Bővebbet Pest-u. 24. ajtó 6. Kovács-24.

Üzleteladók.

kik bármilyen üzletet **székesfehérváron** eladnak eladni, forduljanak aonnal György László adásvételi irodájához. Aggtelek-ú. 19. 10702

Sarokvendég

kerület, lakással a VII-k kerületben, behozonyított naponal Forgalm 200 korona, az összes háber évente 1000 forint, nyugalmba vonulni miatt 1200 forintért eladó. Bővebbet Tarácsky Ferenc Bpsten, Rotenbiller-utca 4/b. 10748

Fűszerüzlet

csemegével évi 32000 forint forgalommal, nagykerület legjobb pontján jelenlegi tulajdonosa tiszve alapította jöhírve elsőrendű üzlet, legnagyobb családok biztos existenciája kényelmes követlen lakással olcsó házával csupán állásfoglalás miatt 1000 forintért sürgősen eladó, bővebbet György László üzletel adásvételi irodájában Bpsten, Aggtelek-utca 19. 10764

Fodrászüzlet

400 korona bevételű havonta, intézetel szemben pazarfőnyesen berendezve, székesfehérváris eladó Györgynél Aggtelek-utca 19. 10763

Nőidvát és rövidruha

üzlet előnyomással egybekötve, Budapest legforgalmasabb utcájában, 32 óra főmál, nagyanyos nő is vesetheti, sulyos becseség miatt (árakkal együtt) 500 forintért eladó. Bővebbet Szilassy Nándor ügynőse, Jössfél-kör 18. 10759

Kisebbszerű

gyárt vállalat, mely most is üzemben van, évente 3500 forint jövedelmez, vasethéses szakosított nem sülkséges, 1000 forint eladó. Bővebbet Szilassy Nándor, Jössfél-kör 18. 10760

Kávémérés

billárdnál, 60 liter napi tejjegyszakcs csupán üllendők részére, 240 forint eladó. Szilassy, Jössfél-kör 18. 10761

Dohánytözsde

helyiség lakással, főváros legjobb és legnagyobb közlekedési főútnál, igen elfogadható feltételek mellett alkalmas átadó, Nagy Jákó, Csengery-utca 30. 6099

Fűszerkereskedés

kisebbszerű csemegé, ital-mérsével egybekötve, kerület legforgalmasabb helyén, napi bevétel 60 forint, fényes berendezéssel, potom áron eladó. Bővebbet Góldnál, Wesselyni-utca 47. 10767

Kávémérés

munkás vidéken 60 liter tejjegyszakcsal, olcsó háberrel, 250 forint eladó. Vittelhez tejkerekedő 100 forint hozzájárul. Bővebbet Diósi ügynőseknél, Budapest, Rókk Szilárd-utca 30. 10656

Fűszerüzlet

Kispestben, erős ital-mérsével, traikkal egybekötve, állásfoglalás miatt en-blokk feltűnő olcsón eladó Diósi ügynőseknél, Rókk Szilárd-utca 30. 10655

Pékfőlk

tejesarnok naponta tisztán 16 koronát jövedelmez, 150 forintért eladó. Peske-utca 24. ajtó 6. 10751

Fűszerkereskedés

80 forint napiforgalommal, erős ital-mérsével, háber háztartásos lakással 470 forint, örökös átvétele miatt olcsón eladó Kovácsnál, Peske-utca 24. ajtó 6. 10750

Vendéglo

Lipótvárosban, hol évente 860 hl. sör és ugyanannyi bor fogyasztatik, elköltsége miatt, feltűnő olcsón eladó Diósinál, Rókk Szilárd-utca 30. sz. 10716

Fényképzési műtér

rem Kódyján, Jászberény-ut 3. sz. kerület, kiadó. Bővebbet Kassán, Kóráth Ferenc háztulajdonosnál. 30055

Pénz.

Kézipénzkölesön

600.000 korona kölcsön hitelképes ügyeknek **Beke Beke** 6-15. óra között kamata kölcsön igénylo forduljon Tarácsky Ferenc batorággal bejegyzett pénzforgalmi irodájához Rotenbiller-utca 4/b. Vállalásblyeg- 10746

Pénzkölesönöket

hitelképes egynék gyorsan kifizetve Kovács, Wesselyni-utca 41. Vállalásblyeg 6100

Pénzkölesönt

minden állandó foglalkozással bíró egynék, priváténet 24 óra alatt kifizetve, gavalit váltót lenzá-mitelek. Kiadó. Wesselyni-utca 11. 10753

200-1000 koronát

kézes nélkül gyorsan kieszakoztók, nagyobb kölcsönöz kérészel 3 nap alatt megsereszetek földbírtokra, házakra 4 kamatra. **Márton Henrik**, Rotenbiller-utca 5/c. Vállalásblyeg. 6097

Lakás-bérllet.

Elegánsan

butorított külön bejáratt, teljesen félrekomotás szobák, napkora is kiadó, egy koronától. **Főherceg Sándor-utca 30-B. I. em. 12.**

Több

kisebb és nagyobb szép utcai és udvari lakás, olcsón kiadó. VI., Dalnok-utca 26. 10254

Ágy kiadó

Sávegy német férfi részére Arany-ut közében. Kis János-utca 6. I. em. 11. 8326

Butorok,

hálószobák, ebédők, szőnyegdivánok késpénzért és **szőnyegüzetre** olcsón eladnak. Vörösmarty-utca 31. 3327

Butorok,

háló, ebédők, szőnyeg, eszlárok, írósztatok eladók. Klein Győző, Vörösmarty-utca 47/B. 3328

Csak három

korona egy új hajlítót szék. Hajós-u. 17. Glück. Telefon 80-61. 2277

Különféle.

Olcsón

csinos sodrony-keresek, kapuk, ajtók és gépészdny fonatokat szállít Prohászka sodronygyár, VII., Uj-utca 46. 3309

Hölgyek.

Szállás, masszázsió, tanácsok szolgák és masszázsiókat elfogad házaknál. Kecskemet-utca 6. földsz. 4. 3316

Használt

férfruhák, rögtözekek sít. veszek legmagasabb árban. Mátyás, Luja-utca 16. ajtó 10. 2023

Fordítható

karamból, billiárd, alpacca tárgyak, kávéház felszerelés ves és elad. Dob-u. 3. Winter. 2216

Legismobb

piperezsappan: Savon Ravissante Doctor Lejosse a Paríshan. Egy korona. Török József győgyárában, Molnár és Mőzerécl. 30092

Boros hordók

kiadó állapotban olcsón eladó, Roth Jakab, Borierkedő Holló-u. 10. 2259

Kárpitos

ajánlok házhoz hívül és hához dolgozni Pálló Nefelejcs-u. 33. 2258

Zálogcédulát

veszek bármely tárgyról. Német, Balvány-utca 30. 1970

Övd a feleséged

Minden családra néve legfontosabb könyvet a gyermekáldárol több mint 1000 közzönő irattal, diskréte küllő 90 fillér magyar levdőblyeg ellenében. (nyitva 70 fillér). A. Kaupa ügynőse Berlin, S. W. 237. Lindenstrasse 50. 18091

"Antikoris"

űntködők polsofakogót küll ingon próbára. Steirer Antal, Rősz-utca 9. 2091g

Zálogcédulákat

bármely, vidéki is, butorokat, egész háztartásokat, rögtözekek, öreg hamin fogakat valamit minden elfogadhatók. Wesselynőrd Jakab, Nagyváros-utca 7. Levelezőlapra azonnal jövk. 30102

Hölgyek!

Több évi klinikai gyakorlattal bíró megbízható szülész elfogad lakásán szülőköt olcsó díjazással. Kizál-utca 27. I. em. 10. 2135

Emerich féle

kávépérlő azonnal eladó. Glück Hajós-u. 17. Telefon 80-61. 2276

Fordítható

billiárdasztalok, china- és alpacca-tárgyak eladók. Glück, Hajós-u. 17. 2278

Singer

karikahajós és 12-es Wehler Wilson olcsón eladó. Haban, Izabella-tér 8. 2278

Méz,

elsőrendű csemegémés, 5 kilós postacemag 4 2 agr. tiszta méz, csinos bádóphőllőben bormentve 6 korona 50 fillér utánvél mellett, nagyobb mennyiségben és helyben kimerve olcsóbban: **Országos Méhészeti Egyesület**, Budapest, VII., Damjanich-utca 43

Kárpitos

ajánlok házhoz vagy hához hívül olcsón dolgozni. Izabella-utca 44/B. I. em. 13. 2280

Locomobil

10-es új húszkerékűvel és armaturával, továbbá egy 2 1/2-es locomobil jótállás mellett jutányos árban kapható: Timar Ede cégnél, Budapest Lipót-kört 28. 30066

Privát detektív

elvállal kényes megbízásokat, megfigyeléseket, kutatásokat (családi és magánügyekben). **Várady Huszár-utca 8. sz. Vállalásblyeg 2132**

Szikvizgép

felszerelve 100 fűvegl jutányoson eladó. Glück, Hajós-utca 17. Telefon 80-61. 2276

Sömörbetegek

és olyanok is, akik sehol győrelt nem találtak, kérjenek ingyen prospektusokat, az eredményért esetleg jótállást is vállalok. **Rolle Altona** (Elbe) Or. Bergstrasse 158

Veszek

zálogházi cédulát, régi arany, ezüst árut, brillánt és gyémánt árut a legmagasabb árat mellett. **Fried A. órás- és ékszerész**, Kerespet-ut 4. sz. 13184

Cipőket partiba

bármily nagy mennyiségben veszek. Ügyökők kimenek ki-zárva, Ajánlatok **Nicolás Sándor**-hoz Kecskemétre küllendők. 30100

Hordó

70-85 hektoliteres 8 darab legjobb minőségű eladó. VII. Giszella-ut 35. 80047

Teavaj.

Minden mennyiségű teavaj évi költése vesznék. Ajánlatok: "Király vajlepel". **Ferenc-körút 27. Közzöltök** díjazlatnak. 1030

BUTOR

mindenemű, melyen leszál-tott árban

sürgősen eladó. Steinberger Manó butoriparosnál, Terezkört 40

Részletfizetésre

arany és ezüst neműek olcsón árúvárték. **Edikéfi Grünberger Armin Béla** brókés órás és ékszerkereskedő Budapest, IV., Váci-utca 30. sz. I. em. 23 Haris bazár.

Minden az egyszeri beiktatás... Vastagabb betűkkel 5 fill.

APRÓ HIRTELESEK

A hirdetések díjmérséklet... Kiadóhatalmi telefon-sz.: 54-39.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást...

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeggel...

Kiadóhatalmi telefon-sz.: 54-39. Kiadóhatalmi mindig közölni kell.

Apró hirdetések

Kerepesi-ut 25. sz. alatti (Telefon: 54-39.) képzőművészeti...

Blockner J.

hirdetési iroda IV. ker. Sütő-utca 6. szám.

Ereuer Nővérek

dohányüzem Toros-kört 54. szám alatt.

Deutsch Miksa

Andrássy-ut 88.

Eckstein Bernát

hirdetési iroda V. ker. Fűrdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór

dohányüzem IV. ker. Kálvin-tér 2. szám.

Franké Pál

Könyvkereskedő IV. ker. Gróf Csáky-féle palota...

Fischer J. D.

hirdetési iroda IV. ker. Gerőly-utca 1.

Falkenstein Soma

Könyv- és hangszerkereskedő MISKOLCZ...

Goldberger A. V.

hirdetési iroda IV. ker. Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozsef

Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór

Könyvkereskedő II. ker. Pó-utca 17. szám.

Grossmann József

üzem- és vegyszerkereskedő MISKOLCZ...

Haasenstein és Vogler

hirdetési iroda V. ker. Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits

dohányüzem Kerepesi-ut 50' (Takarskp. 4ptl.).

Kernberg Rozália

dohányüzem VIII. ker. Múzeum-kört 10.

Leopold Gyula

hirdetési iroda VII. ker. József-kört 54. I. em.

Nosse Rudolf

hirdetési iroda IV. ker. Ferenc-kört 8.

Mezel Antal

hirdetési iroda IV. ker. Eszék-ut 3. szám.

Nemetsek A. J.

újság-árus IV. ker. Petőf-tér 3. szám.

M. Nagel Ottó

Könyvkereskedő Múzeum-kört 2. sz. (Nemesi Szabás-bérlés).

Rohonczi Ilona

dohányüzem VI. ker. Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu

hirdetési iroda VI. ker. József-kört 33. szám.

Silyom Jakab

hirdetési iroda VI. ker. Király-utca 28.

Sopronyi V.

dohányüzem VIII. ker. Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór

dohányüzem IV. ker. Kelemen-utca 14. szám.

Sváb Elz

dohányüzem Széchenyi-utca 12. szám.

Schwarz József

hirdetési iroda V. ker. Marokkó-utca 4. szám.

Schönwald Ferenc

dohányüzem IX. ker. Ferenc-kört 32. szám.

Schödl Gyula

dohányüzem V. ker. Lipó-kört 8.

Schneider-féle tőzsde

Egylet-ter 5.

Tenczer Gyula

hirdetési iroda IV. ker. Szerviz-ter 8. szám.

Toldi Lajos

Könyvkereskedő II. ker. Pó-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab

Király-utca 1.

Winter és Nagy

Magyar-utca 6.

Minden apróhirdetést, melyet itt este 6 óráig fűzünk...

Levelezés.

Edes! A hűten olvashattam...

Kamomilla.

Kineveztek 100 koronára...

Házassulandók

Ki megostolmi óhaj, írjon bizalommal Budapestre...

Henrik 7.

Elsőjel Köszönjük megnyugodtat és édes sorait...

Keresetek

egy felsőmagisteri bor-kiváltó üzlet részére...

Állástkeresők

ingyen kapják az Országos Pályázati Közlöny...

Kárpitos tanonc

szűs vagy általános felvételt...

Kárpitos tanonc

szűs vagy általános felvételt...

Gyári irodába

keresték könyvelő, levelező, komptolista...

Pénztintézetnél

könyvelő, segédkönyvelő, levelező, pénzügyi...

Szék

ír. magyar, német, tót nyelvben jártas...

Keresetük

ők szakácsné tisztí étkész részére, ebéd és vacsora...

Fess próbákisasszonyok

azonnal alkalmazást nyernekn Ungár Lipót...

Állást keresők

Gadasszonynak Ápolóné vagy háztartóné...

Óktatás.

Szabás és ruha-varrás. Minden intelligens...

Gimnáziumi

polgárliskola, reáliskola, kereskedelmi...

Üzletek.

Vendéglő Erzsébetváros legforgalmasabb helyén...

Készítő

kávéházzal, éttermekkel egybekötve...

Kávéház

Liptóvárosban, naponta 50 liter tej...

Kristály

begyi forrás, hozgatótervezés, egy 10000...

Közvetítő

gyorsan eszaktól minden hitelképes...

Közvetítő

helyben és vidékre, közös nélkli is, ugyiszent...

Gyors pénz-

közelítés. Bármilyen természetű kölcsönt...

Pénzkölcsön

banktól, tőkepénztől legelőnyösebb feltételekkel...

Kávéház

szék, óriási feltárlás, mely évente 15000...

Csemegekereskedés

hentesárakkal egybekötve, mely huszonhat éve...

Házak, telkek.

Éladó urilak Kispesztén, a fővárostól 10 pernyi távolságban...

Budán

több kisebb-nagyobb házak, üzletek, vendéglők...

Pénz.

Pénzkölcsön

400 koronájú kezes nélkli, nagyobb kölcsönt...

Pénzkölcsön

keresők bármilyen kölcsönnyel (legkevesebb 500 korona) forduljanak...

Törlesztés

kölcsönökkel fölbirtok, házultakban megszabadul drága adósságtól...

Pénzkölcsön

házaik, telkeik, építkezésekre, földművelésre...

200-400

koronájú pénzkölcsönt kezes nélkli, nagyobb kölcsönt...

Pénzkölcsön

gyorsan eszaktól minden hitelképes egyenként 200-400 koronájú kezes nélkli...

Közvetítő

helyben és vidékre, közös nélkli is, ugyiszent...

Gyors pénz-

közelítés. Bármilyen természetű kölcsönt...

Pénzkölcsön

banktól, tőkepénztől legelőnyösebb feltételekkel...

Kávéház

szék, óriási feltárlás, mely évente 15000...

Csemegekereskedés

hentesárakkal egybekötve, mely huszonhat éve...

Házak, telkek.

Éladó urilak Kispesztén, a fővárostól 10 pernyi távolságban...

Pénzkölcsön

400 koronájú kezes nélkli, nagyobb kölcsönt...

Butor.

100 díván kiállítás

kitűné minőségű szőnyeg, virágok, ottomán 12. sz.

Legjobb

valószínűleg ágybetétek 3.50 frt, vasdrótelt 5.50...

Butor

Különböző butorok háló- és ebédlő berendezés...

Éladók

használt és új szőnyegdínyvnyok, mindennapi butorok...

Különfelek.

Zongora

rövid új karban nagyon olcsón eladó...

Könyvet

térképet és hangjegyet gyorsan kél...

Olcsóért

beszerez kértve használt állapota...

Fűrészek

különböző méretű 1 koronás...

Tekesztnök

és mindennemű kiváló berendezések...

Modern kárpitos

munkák a legújabb kiváló minőségben...

Pálínkarfőző

műs- és takarékhelyi fűtők...

Feltűnő

a bór ismételten...

Fernold

cs. és kir. ud. szűlt Budapest, V. ker. Lipó-kört 24. sz.

A világhírű eredeti angol Premier, Hoiolai és Champion...

Pénzkölcsön

400 koronájú kezes nélkli, nagyobb kölcsönt...

Pénzkölcsön

400 koronájú kezes nélkli, kezesekkel bármilyen...

Pénzkölcsön

400 koronájú kezes nélkli, kezesekkel bármilyen...

Pénzkölcsön

400 koronájú kezes nélkli, kezesekkel bármilyen...

Az arc szépítésére

„STEROL-CRÈME” teszték határozottan Csemény-féle...

Butor

Különböző butorok háló- és ebédlő berendezés...

Éladók

használt és új szőnyegdínyvnyok, mindennapi butorok...

Pénz.

kölcsön könyvi visszafizetés sorjegyekre...

Fischer és Riesz bankház

székhely VIII. Erzsébet körút 9. sz., New-York-palota...

300-500 korona

havi jövedelmet nyújt budapesti bankház minden állam...

Magyar kir. Államvasutak

üzletvezetői Aradon. 17090-II. szám. Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi

államvasutak aradi üzletvezetői Aradon, a magyar királyi...

Feltűnő

a bór ismételten...

Fernold

cs. és kir. ud. szűlt Budapest, V. ker. Lipó-kört 24. sz.

Pénzkölcsön

400 koronájú kezes nélkli, nagyobb kölcsönt...

Pénzkölcsön

400 koronájú kezes nélkli, kezesekkel bármilyen...

Pénzkölcsön

400 koronájú kezes nélkli, kezesekkel bármilyen...